

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2026
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmioty:</i>	Język białoruski Język ukraiński Język litewski Język kaszubski
<i>Poziomy:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Terminy egzaminów:</i>	21 maja 2026 r. – poziom podstawowy język białoruski język ukraiński język litewski 15 maja 2026 r. – poziom rozszerzony język białoruski język ukraiński język litewski 5 maja 2026 r. – język kaszubski
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	25 września 2026 r.

Sprawozdanie zostało opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa

tel. 22 536 65 00

www.cke.gov.pl sekretariat@cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie (województwo mazowieckie)

ul. Józefa Bema 87, 01-233 Warszawa

tel. 22 457 03 35

www.oke.waw.pl info@oke.waw.pl

Serwis Komisji Egzaminacyjnych: egzaminy.gov.pl

**Serwis
Komisji
Egzaminacyjnych**

Spis treści

I. JĘZYK BIAŁORUSKI	4
Poziom podstawowy	4
1. Opis arkusza	4
2. Dane dotyczące populacji zdających	5
3. Przebieg egzaminu	6
4. Podstawowe dane statystyczne	7
Poziom rozszerzony	11
Komentarz	12
II. JĘZYK UKRAIŃSKI	23
Poziom podstawowy	23
1. Opis arkusza	23
2. Dane dotyczące populacji zdających	24
3. Przebieg egzaminu	25
4. Podstawowe dane statystyczne	26
Poziom rozszerzony	32
1. Opis arkusza	32
2. Dane dotyczące populacji zdających	33
3. Przebieg egzaminu	34
4. Podstawowe dane statystyczne	35
Komentarz	38
III. JĘZYK LITEWSKI	64
Poziom podstawowy	64
1. Opis arkusza	64
2. Dane dotyczące populacji zdających	65
3. Przebieg egzaminu	66
4. Podstawowe dane statystyczne	67
Poziom rozszerzony	72
1. Opis arkusza	72
2. Dane dotyczące populacji zdających	73
3. Przebieg egzaminu	74
4. Podstawowe dane statystyczne	75
Komentarz	78
IV. JĘZYK KASZUBSKI	94
Poziom rozszerzony	94
1. Opis arkusza	94
Komentarz	96
Wnioski i rekomendacje	122

Język białoruski. Poziom podstawowy

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2025/2026 egzamin maturalny z języka białoruskiego jako języka mniejszości narodowej został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie nikt nie przystępował do egzaminu. Dane dotyczą zdających w pozostałych okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Шануйце дыялекты свае*, którego autorem jest Лявон Малиноўскі, odnosiły się 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte.

Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru.

Тэма 1.

Якія правы мае маладосць? Паразважай над пытаннем на падставе верша Наталлі Арсенневай *Мы – моладзь* і выбранага твора беларускай літаратуры.

Тэма 2.

Роля сям’і ў жыцці чалавека. Паразважай над тэмай, спасылаючыся на адзін твор са спісу літаратуры і іншы выбраны твор беларускай літаратуры.

Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. poz. 1019).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		87
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	87
	z techników	0
	z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	83
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	4
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	87
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	52
	mężczyźni	35
	bez dysleksji rozwojowej	83
	z dysleksją rozwojową	4

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem barw	0
	Ogółem	1

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			21 maja 2026 r.
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			210 minut
Liczba szkół			2
Liczba zespołów egzaminatorów			2
Liczba egzaminatorów			8
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów*			1
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ³			
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)			1

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	87	26	100	66	100	68	18
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	87	26	100	66	100	68	18

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania podstawy programowej			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	67
2.	II. Kształcenie językowe.	2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 3) rozpoznaje funkcję języka w tekście.	85
3.	II. Kształcenie językowe.	2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 1) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście.	86
4.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 7) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną wskazuje tezę, argumenty i wnioski.	80
5.	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 1) sprawnie posługuje się oficjalną [...] odmianą języka narodowego [...].	55
6.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, nazywa zastosowane w nim środki językowe i określa ich funkcje w tekście.	45
7.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy.	86

8.1.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. Zdający: 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu [...].	93
8.2.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. III. Kształcenie literackie i kulturowe.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. Zdający: 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu [...]. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu [...]	90
9.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej [...]; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze.	60
10.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 3) rozpoznaje gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy.	55
11.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...]; 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki [...].	94
12.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz [...].	37

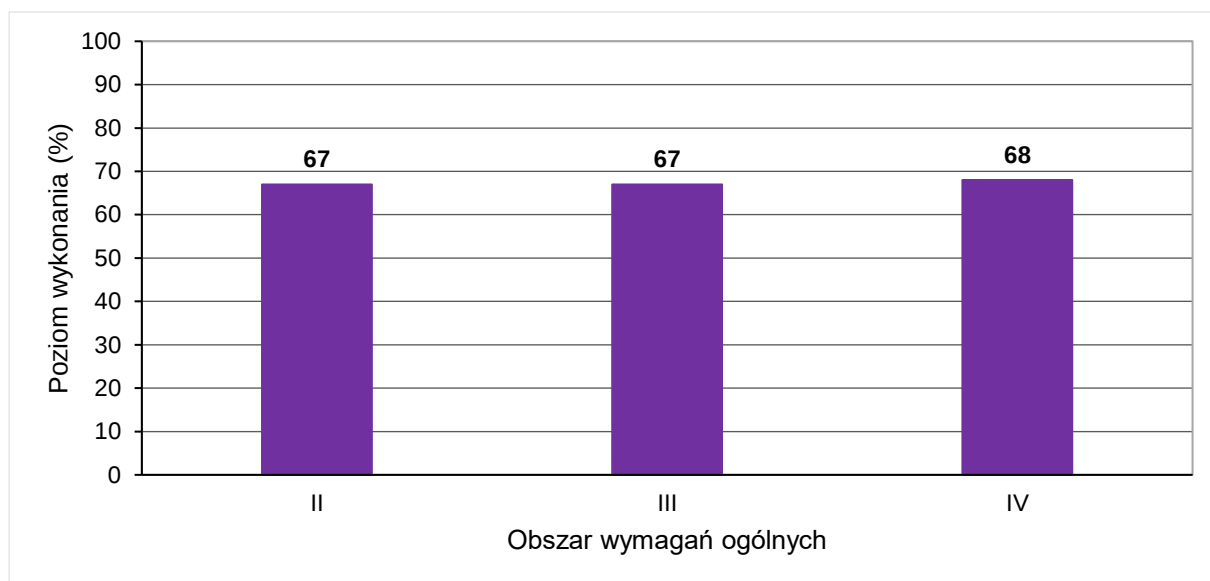
Część 3. Wypracowanie (Zadanie 13.)			
Wymagania podstawy programowej			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, topoty charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	99

Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...].	81
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	95

Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	95
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	97
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	20
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe.	5. Ortografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	33
Poprawność interpunkcyjna	IV. Tworzenie wypowiedzi.		61

WYKRES 1.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Język białoruski. Poziom rozszerzony

W roku szkolnym 2025/2026 do egzaminu na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie przystąpiły 4 osoby. Dane dotyczą zdających we wszystkich okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Test językowy

W tegorocznym arkuszu egzaminacyjnym w teście językowym znalazło się 6 zadań. Sprawdzały one stopień rozumienia przez zdających tekstu publicystycznego, umiejętność jego analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Zadania miały zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście językowym

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo trudnych.

Najtrudniejszym okazało się zadanie 6. (poziom wykonania – 45%), polegające na wybraniu stylu, do którego należy tekst oraz podaniu jednej cechy tego stylu. Należało wskazać styl publicystyczny. Zdecydowana większość poprawnie wskazała styl tekstu. Część zdających miała natomiast kłopot z podaniem cechy stylu publicystycznego.

Drugim trudnym zadaniem było zadanie 5. (poziom wykonania – 55%), polegające na dobraniu trzech synonimów do słów podanych w poleceniu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się znajomością zasobów leksykalnych języka białoruskiego. Często występującym błędem było stosowanie polonizmów.

Zadaniem umiarkowanie trudnym było zadanie 1. (poziom wykonania – 67%). Polegało ono na ocenie prawdziwości stwierdzeń zamieszczonych w tabeli. Należało zaznaczyć „TAK”, jeśli dane stwierdzenie było prawdziwe, lub „NIE” jeśli było nieprawdziwe. Zadanie wymagało analizy treści całego tekstu oraz wnioskowania.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo łatwych. Natomiast zadania 2., 3. i 4. okazały się dla zdających w miarę łatwymi.

Najłatwiejszym zadaniem w teście językowym okazało się zadanie 3. (poziom wykonania – 86%), które sprawdzało rozumienie czytanego tekstu, jego znaczeń dosłownych i ukrytych. Zdający mieli ocenić zgodność zawartych w tabeli stwierdzeń z tekstem Лявона Малиноўскага.

Zadaniem łatwym było także zadanie 2. (poziom wykonania – 85%), polegające na rozpoznaniu środków ekspresji zastosowanych przez autora w teście. Zdający mieli

dopasować do podanych przykładów z tekstu odpowiednie środki ekspresywności spośród oznaczonych literami A–Г. Wymagało to uważnego czytania, interpretacji oraz znajomości środków językowych.

Kolejnym zadaniem łatwym było zadanie 4. (poziom wykonania – 80%), polegające na wyjaśnieniu funkcji powoływania się na ekspertów z zakresu językoznawstwa, wykorzystanych w tekście Лявона Малиноўскара. Wymagało to zrozumienia treści tekstu oraz rozpoznania roli autorytetów w budowaniu przekazu. Odpowiedź należało sformułować samodzielnie, uzasadniając funkcję zastosowanego środka argumentacji

Test ze znajomości lektur i kontekstów

Druga część arkusza składała się z 7 zadań o zróżnicowanym stopniu trudności i dotyczyła sprawdzenia znajomości treści lektur i kontekstów, cech gatunkowych wybranych utworów oraz charakteru twórczości niektórych przedstawicieli literatury białoruskiej.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w *Teście ze znajomości lektur i kontekstów*

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

Dla tegorocznych zdających trzy zadania okazały się trudne.

Najtrudniejszym zadaniem w teście było zadanie 12. (poziom wykonania – 37%), polegające na rozpoznaniu i nazwaniu środków stylistycznych występujących we fragmentach wiersza *Ты пакліч мяне. Пазаві...* autorstwa Яўгеніі Янішчыц. Wymagało to znajomości podstawowych środków stylistycznych oraz umiejętności interpretacji języka poetyckiego. Zdający najczęściej mieli problem z określeniem hiperboli.

Prawie połowa zdających miała kłopot z poprawnym rozwiązaniem zadania 10. (poziom wykonania – 55%), polegającego na rozpoznaniu gatunku literackiego utworu spośród podanych odpowiedzi oznaczonych literami A–Г. Zadaniem zdających było również podanie jednej charakterystycznej cechy, która uzasadniała dokonany wybór. Część zdających miała problem zarówno z trafnym wyborem gatunku, jak i z określeniem jego cechy gatunkowej.

Kolejnym trudnym zadaniem okazało się zadanie 9. (poziom wykonania – 60%), polegające na rozpoznaniu motywów literackich występujących w podanych utworach. Wybrane odpowiedzi należało wpisać do tabeli, przyporządkowując właściwą literę do każdego tekstu.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dla tegorocznych zdających najłatwiejsze okazały się zadania 7., 8.1., 8.2. i 11.

W zadaniu 7. (poziom wykonania – 86%) należało określić, jaka wartość epoki odrodzenia została przedstawiona w *Прадмове да ўсёй Бібліі*. Zdający wybierali poprawną odpowiedź spośród podanych wariantów oznaczonych literami A–Г. Wykonanie zadania wymagało znajomości cech epoki odrodzenia oraz umiejętności interpretacji tekstu literackiego.

Zadanie 8.1. (poziom wykonania – 93%) polegało na wyjaśnieniu, dlaczego *Прадмовы Францішка Багушэвіча* można określić mianem białoruskiego manifestu. Zdający formułowali odpowiedzi, mając na uwadze związek *Прадмовы* z kształtowaniem świadomości narodowej Białorusinów. Wykonanie zadania wymagało umiejętności interpretacji tekstu literackiego oraz rozpoznania jego znaczenia historyczno-kulturowego.

Zadanie 8.2. (poziom wykonania – 90%) polegało na określeniu adresata *Прадмовы да Дудкі беларускай* Францішка Багушэвіча. Zadaniem zdającego był wybór poprawnej odpowiedzi spośród podanych wariantów oznaczonych literami A–Г. Wykonanie zadania wymagało znajomości utworu oraz umiejętności odczytywania intencji i przekazu zawartego w tekście literackim.

W zadaniu 11. (poziom wykonania – 94%) należało wskazać inny utwór literatury białoruskiej, w którym poruszony został problem stosunku dzieci do starszych rodziców. Zdający musiał podać odpowiedni tytuł i autora.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu.

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym. Weryfikowały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia toku argumentacyjnego.

Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami podstawy programowej, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, jakie prawa przysługują młodości w życiu człowieka i przedstawieniu tego problemu w odniesieniu do wiersza *Мы - моладзь* autorstwa Наталлі Апценневай oraz innego utworu z literatury białoruskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko / tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Kolejne argumenty powinny wynikać z funkcjonalnych odwołań do wskazanego w temacie wiersza oraz wybranego utworu literatury białoruskiej.

Temat drugi, również odwołujący się do lektury obowiązkowej z listy zgodnej z wymaganiami podstawy programowej oraz do wybranego utworu literatury białoruskiej, wymagał napisania rozprawki problemowej. Punktem wyjścia było rozważanie na temat roli rodziny w życiu człowieka. Zdający powinien być sformułować stanowisko / tezę, a następnie zbudować logiczną argumentację uzasadniającą to stanowisko. Podstawę kolejnych argumentów powinny stanowić funkcjonalne odwołania do dwóch utworów literatury białoruskiej.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w *Zasadach oceniania rozwiązań zadań* wypracowanie maturalne powinno być oparte na przemyśleniach dotyczących problemu wskazanego w temacie. Należy jasno sformułować swoją opinię na ten temat, a następnie poprzeć ją logicznymi argumentami. Wypracowanie powinno liczyć co najmniej 250 słów.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego w ocenie wypracowania, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, polegającego na tym, że w wypracowaniu jest odwołanie do co najmniej jednego tekstu wskazanego w poleceniu jako obowiązkowego oraz

wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu a także wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, kryterium to spełniły wszystkie, poza jednym wyjątkiem, wypracowania zdających.

Temat 1.

Якія правы мае маладосць? Паразважай над пытаннем на падставе верша Наталлі Арсенневай *Мы – моладзь* і выбранага твора беларускай літаратуры.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie, czyli określenia praw związanych z młodością człowieka oraz ukazania wizerunku młodego pokolenia. Zadaniem maturzysty było sformułowanie własnego stanowiska oraz przedstawienie wyводу argumentacyjnego wynikającego ze zrozumienia dołączonego do polecenia wiersza *Мы – моладзь* Наталлі Арсенневай i wybranego utworu literatury białoruskiej. Maturzysta mógł sformułować swoje stanowisko na różne sposoby.

Zdający zazwyczaj formułowali własne stanowisko wobec polecenia już w pierwszym akapicie pracy. Wskazywali, jakie prawa pisane i niepisane wiążą się z młodością oraz jakie są atuty tego etapu życia. Zwracali również uwagę na różne sposoby ukazywania młodości w utworach literackich.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze, choć część maturzystów popełniła pewne uchybienia.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 1.) stanowi przykład pogłębionej argumentacji, ponieważ jest ona rzeczowa, poparta trafnymi przykładami. Rozważania na temat młodości i związanych z nią praw zostały zaprezentowane wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Dwa utwory zostały wykorzystane w pełni funkcjonalnie. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 1.

.....маладошчы гэты найважнейшы этап.....
жывучы. Гэта час, калі мы пазнаёмімся.....
з сабой, мамы і першыя праблемы душы.....
але гэта так сама сама праражэ.....
час у якім мы зям даведземся аб нашым.....
знатеннем. Я думаю, што ў маладошчы.....
мы маем многа праб, але не кожны.....
ёсць шанаванне.....
У маладошчы мы ў нас многа.....
памяслова і рэч. Гэты наш можа.....
зразіць, такія рэчы бываюць хутка пабачаны.....
У вершчы Наталіі Ірсенкевай, "Мое.....
маладзё" мы бачым, што маладзё гэта.....
людзі: радасны, светы, светлы. Гэта паказвае.....
тое, што ў младах людзей бачым душы.....
шчаслівых людзей.....
маладзё, мы бачым.....
такі, такі, што маладзё твораць.....
людзі. Якая каханую атрымлівае?.....

також мого? мама, тому що калі
 моє буден старшим. у нас багато
 проблем. молодосць має своє
 права. ми також великі позитивні?
 така мусць бмць молодосць. у нас
 не повинна бмць ^{много} проблем.

у молодосці? у нас права. кабу нас
 була хоханне, тому що зета
 мамант. где моє перше поз. знає?
 мійся з талли у посидують да і мійся
 позначай особу. у "літський мійся"
 Вікузета * Думка - Марушкевіча мамі
 кандайт. между ~~мужчинами~~ ~~мужчинами~~
 тому що одні друга назваї
 мійсякам. Яны мійся свариліся
 : не бачили? що їх дзвць? вели
 великі катанць сабе і оддучь бмць
 разам. Яна бачуць. вмішнейшає
 бмць статут. славетные міст. а мійся-
 ще дзвць? для закоханих мійсякам.

было разлучаючы бацькам і тата. Яны
 жаўнуць бацьку разам, таму што бацькі
 вельмі сабе не любілі. Для маладзі
 рэччэ было адной з найважней-
 шай рэччэ у жыцці а? не жаўнуць
 падаваўца. Канеч паўноў. Яны
 былі былі разам і што паказвае
 што сапраўды гэта вельмі важнае
 право для жыцця маладзі?
 Як мата бацьку маладзю
 мае свае права, радасць, іну^{рашчэ} маладз
 гэта маладзі? які? асацыя такія
 права і што так іх жаўнуць, таме
 маюць? гэта вельмі патрэбнае?
 важнае.

Temat 2.

Роля сям’і ў жыцці чалавека. Паразважай над тэмай, спасылаючыся на адзін твор са спісу літаратуры і іншыя выбраны твор беларускай літаратуры.

Zadaniem zdającego, który wybrał temat 2., było rozważenie w wypracowaniu roli rodziny w życiu człowieka. Poprawna realizacja tematu wymagała sformułowania własnego stanowiska oraz przedstawienia argumentacji spójnej z przyjętym rozstrzygnięciem, potwierdzającej zrozumienie problemu, znajomość wybranych utworów literackich – w tym lektury obowiązkowej – a także umiejętność wykorzystania kontekstów w wypowiedzi pisemnej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze, choć część maturzystów popełniła pewne uchybienia.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 2.) zawiera pogłębioną argumentację – problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy treści utworów oraz interpretacja tekstów literackich są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie pracy. Praca zawiera również elementy refleksji i głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 2.

Сам'я - гэта тэма, пра якую заборонілі
штодзін аўтар. Яна з'яўляецца пад-
шуркам нашых бокавання і пошэдаў
на рэчкі (у тым перамае і месца,
якое займалі у сьвін). Размешчаны здох-
кі і павержэння, але памылкі, ~~якіх~~
~~якіх~~ ~~бываюць~~ дарунаваны ў бокаванні мо-
цы і месца непатраўна ўтвары ў будучыні
палітыка бацькамі і іх дзецьмі.

Найпершым пражаннем дзур-
най сам'я на наш думку з'яўляецца
на сам'я мікаша - чалавечага гора
памяці "Новая зямля" Якуба кола-
са. Раздзел, у якіх апісваецца
свёта (→ Каледар на Вялікадзень),
вельмі дакладна багаты, што кожны
член бокавання ставіць абавязкі і
іх не прудна, а нават у радосць
Адначасна прабавіць дзурна чалавечы
спец, наводзяць прыклады на сямі
(сёна пад сцяг, халічка...)

Так сама у розділі "Розкриття" показано,
 що бабка хлопця в той час як він
 бачив адукацію і вери як писати і хотів
 бачити кожен прохання казати землі, щоб
 працювати усіх своїх близьких людей...
 Кетена радя йому прохання казати
 зрозуміти з сямією црою...

Другим, який радя йому також зрозуміти
 енту апавдання "На камені в соню". Змісту
 на Бадуні. Стара маці, яка вельми робила
 свійго соню, прохання прохання да аю
 у город. Але аказалася, що аю не потріб
 утво столь багатому соню. Маці не вернула
 мучу
~~маці~~ що соню утво не вернула і ма
 бачь турба бачь думати рачей, а не аду
 бачь аю вучити у город. Мореа бачь б
 па-дружину Сон аказуєся вельми не удря
 чо своїх бацька і заспокоїся старою.
 На великі речі гата апавдання закон
 чомася праця...

Падсунуўго, сям'я... вельмі... ватна... для крэ-
нага... з нас. А яшчэ ватнейшымі ~~яшчэ~~ ёсць
тое, ~~яшчэ~~ яшчэ нас... вахоўваюць. І толькі ад-
штага... залеглоў, якімі людзмі будзеш...
у будучыні (А мабэт калі бацькі праз-
~~яшчэ~~ любіць, штосьці робяць, можа ~~яшчэ~~
стаць памочкай, якую трудна
направіць у будучыні).

Jeśli chodzi o realizację kryterium trzeciego – *Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl*, to znaczna większość wypracowań była właściwie zorganizowana zarówno pod względem funkcjonalności kompozycji, jak i jej podziału – zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie podziału na akapity. Równie dobrze zdający poradzili sobie z zachowaniem spójności wypowiedzi. W zakresie stylu sporadycznie pojawiało się słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego.

Realizacja kryterium czwartego – *Język wypowiedzi*.

Umiejętność stosowania w wypracowaniu reguł poprawności językowej języka białoruskiego sprawiła zdającym najwięcej trudności. O ile większość zdających posługiwała się zróżnicowaną składnią i leksyką, o tyle znaczna część prac zawierała dużą liczbę błędów językowych. Mniej zastrzeżeń budziła poprawność ortograficzna oraz interpunkcyjna.

Język ukraiński. Poziom podstawowy

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2025/2026 egzamin maturalny z języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.⁴

Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie nikt nie przystępował do egzaminu. Dane dotyczą zdających w pozostałych okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Arkusz egzaminacyjny z języka ukraińskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu, *Навчатися постійно: як, чим і коли тренувати мозок?*, którego autorką jest Марія Хрущак, odnosiły się 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 7 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi i jedno zadanie zamknięte.

Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru.

Temat 1.

У чому полягає сила поетичного слова? Дай відповідь на запитання на основі вірша *Розкладання* Любові Якимчук та вибраного твору української літератури.

Temat 2.

Яке значення для людини може мати праця? Розглянь питання на прикладі вибраного твору зі списку обов'язкової літератури та іншого твору української літератури.

Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. poz. 1019).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		46
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	46
	z techników	0
	Z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	32
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	14
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	46
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	25
	mężczyźni	21
	bez dysleksji rozwojowej	46
	z dysleksją rozwojową	0

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	2
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	2

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			21 maja 2026
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			210 minut
Liczba szkół			4
Liczba zespołów egzaminatorów			2
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów*			2
Liczba egzaminatorów			4
Liczba obserwatorów ⁵ (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)			0

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	46	38	100	86	88	81	15
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	46	38	100	86	88	81	15

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania podstawy programowej			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	97
2.	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego. 4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 3) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego (wyróżniając kluczowe pojęcia, twierdzenia i sposób ich uzasadnienia).	94
3.	II. Kształcenie językowe.	2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 2) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl [...]. 4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, nazywa zastosowane w nim środki językowe i określa ich funkcje w tekście.	78
4.	II. Kształcenie językowe.	2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 4) dostrzega zróżnicowanie słownictwa rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo	61

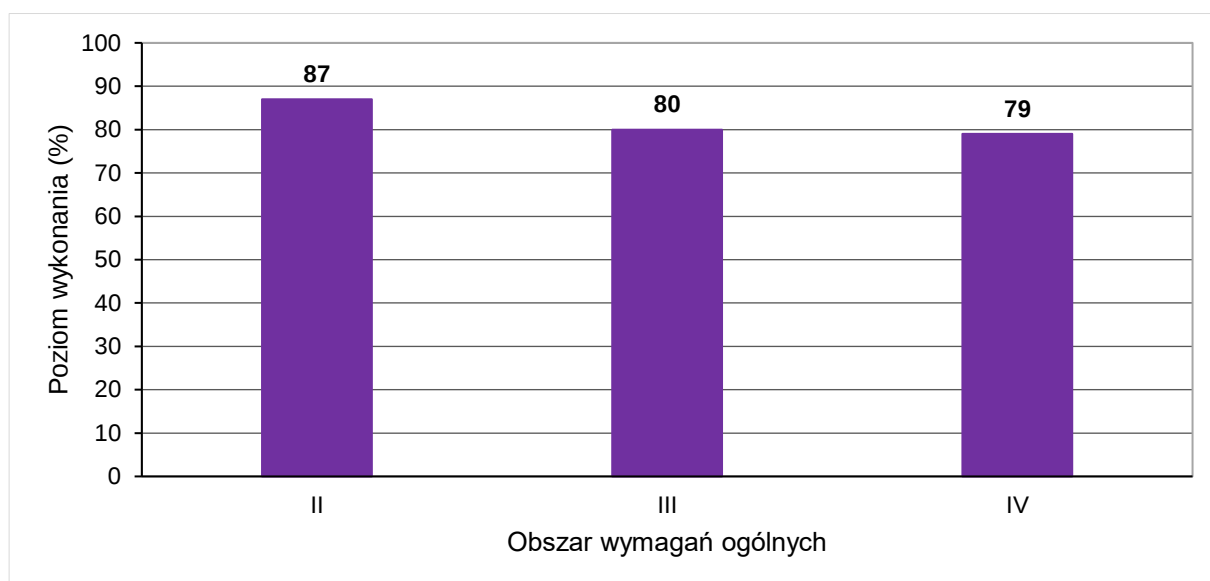
		o ograniczonym zasięgu (terminy naukowe, neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy); 5) rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, rozumie ich funkcję w tekście; 6) rozpoznaje różne odmiany języka, np. potoczny, gwarowy, literacki, dialekt.	
5.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 4) odczytuje sens tekstów publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	98
6.	II. Kształcenie językowe.	2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 1) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście; 4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 4) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia wyrazów, związków frazeologicznych, zdań, grup zdań porządkowanych w akapicie) [...].	74
7.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 3) rozpoznaje gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy.	96
8.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne.	96
9.1.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego [...] i określa ich funkcje.	85
9.2.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 7) rozpoznaje podstawowe motywy (np. ojczyzny, poety, matki, ziemi, inne) oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu [...].	59
10.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu ([...] słowa kluczowe [...]).	91
11.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu kompozycji) i określa ich funkcje.	78

12.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu ([...] słowa kluczowe [...]).	83
13.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, biograficzny.	63

Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania podstawy programowej			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100

Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...].	76
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	92

Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	98
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	100
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	67
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Ortografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	67
Poprawność interpunkcyjna			73

WYKRES 1. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Język ukraiński. Poziom rozszerzony

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2025/2026 egzamin maturalny z języka ukraińskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

W roku szkolnym 2025/2026 do egzaminu na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie przystąpiło 6 osób. Dane dotyczą zdających we wszystkich okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Egzamin z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów.

Temat 1.

Випробування гартують дух людини й вона здатна на більше. Чи ти погоджуєшся з цією думкою? Розглянь проблему на основі порівняльного аналізу віршів Тараса Шевченка *Доля* та Василя Стуса *Терпи, терпи – терпець тебе шліфує*.

Temat 2.

Прийом сну в українській літературі. Розглянь проблему, покликаючись на текст і вибрані твори української літератури.

Wypracowanie powinno zawierać minimum 350 słów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 35 punktów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. poz. 1019).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		18
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	Z liceów ogólnokształcących	16
	Z techników	2
	Z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	3
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	8
	ze szkół publicznych	15
	ze szkół niepublicznych	3
	kobiety	15
	mężczyźni	3
	bez dysleksji rozwojowej	17
	z dysleksją rozwojową	1

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			15 maja 2026
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			210 minut
Liczba szkół			15
Liczba zespołów egzaminatorów			1
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów			2
Liczba egzaminatorów			4
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)			

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	18	0	100	82	94	70	32
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	16	0	100	82	94	70	33
z techników	2	40	94	67	40 ^a	67	38

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

^a Istnieje wiele wartości modalnych. Podano wartość najmniejszą.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ ORAZ WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

Wypracowanie			
Wymagania podstawy programowej			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związki poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	89

Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	73
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	74

Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	80
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	83
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	56
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe.	5. Ortografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	61
Poprawność interpunkcyjna	IV. Tworzenie wypowiedzi.		56

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Test językowy

Test językowy zawarty w tegorocznym arkuszu maturalnym z języka ukraińskiego składał się z 6. zadań o zróżnicowanej konstrukcji. Zadania te służyły ocenie stopnia rozumienia tekstu publicystycznego, zdolności jego analizy oraz interpretacji znaczeń, struktury i zastosowanych środków komunikacyjnych, a także sprawdzeniu zdolności do sporządzenia logicznego i spójnego streszczenia tekstu.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w *Teście językowym*

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

W tegorocznej edycji egzaminu nie pojawiły się zadania o wysokim stopniu trudności.

W zadaniu 3. (poziom wykonania – 78%), które sprawdzało rozumienie pojęcia stylu oraz umiejętność rozpoznawania i wskazywania cech stylu naukowo-popularnego, zdający najczęściej podawali tylko jeden z dwóch argumentów uzasadniających przynależność tekstu do tego stylu.

Trudności sprawiło zadanie 4. (poziom wykonania – 61%), sprawdzające znajomość zróżnicowania języka oraz umiejętność rozpoznawania jego odmian, w tym slangu. Zamiast prawidłowej odpowiedzi – *сленг* – zdający najczęściej wybierali odpowiedzi *неологізм* lub *діалектизм*.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Zadanie 1. sprawdzało odbiór przekazu językowego, w szczególności umiejętność odczytywania sensu tekstu publicystycznego. Było to zadanie łatwe, z którym poradziła sobie zdecydowana większość zdających, zaznaczając prawidłowe odpowiedzi P/F.

Podobnie wypadło zadanie 5., otwarte, sprawdzające tę samą umiejętność. Zdający trafnie wskazywali, że powielanie tych samych nawyków i schematów działania nie stymuluje mózgu do dalszego rozwoju w takim stopniu, jak podejmowanie nowych aktywności.

Test ze znajomości lektur i kontekstów

Druga część arkusza obejmowała siedem zadań o różnym poziomie trudności. Weryfikowały one znajomość treści lektur obowiązkowych i związanych z nimi kontekstów, umiejętność rozpoznawania cech gatunkowych utworów, identyfikowania podstawowych motywów oraz określania ich funkcji, a także rozpoznawania funkcji środków językowych i artystycznych oraz znajomość twórczości wybranych przedstawicieli literatury ukraińskiej.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście ze znajomości lektur i kontekstów

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Dużo trudności sprawiło zadanie 13. (poziom wykonania – 63%), sprawdzające znajomość twórczości wybranych przedstawicieli literatury ukraińskiej. Wielu zdających podało nieprawidłowe odpowiedzi – nie potrafili rozpoznać, że załączony fragment tekstu literackiego pochodził z powieści Ольги Кобилянської *В неділю рано зілля копала*.

Trudności sprawiło również zadanie 9.2. (poziom wykonania – 59%). Sprawdzało ono umiejętność rozpoznawania motywów oraz wykorzystywania w interpretacji utworu elementów znaczących dla odczytania jego sensu. Zdający mieli określić, do jakiego rodzaju liryki należy wiersz Василя Симоненка *Ти знаєш, що ти – людина*, oraz uzasadnić swoją odpowiedź jednym argumentem. Wielu zdających wskazywało lirykę intymną lub społeczną zamiast liryki filozoficznej, co skutkowało również nieprawidłowym uzasadnieniem wyboru.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Prawie wszyscy zdający poradzili sobie z zadaniem 7. (poziom wykonania – 96%), które sprawdzało rozpoznawanie gatunków literackich. Zdający prawidłowo przyporządkowali dany utwór do *humoreski, bajki i ballady*.

Również zadanie 8. (poziom wykonania – 96%) nie sprawiło zdającym większych trudności. Sprawdzało ono umiejętność rozpoznawania podstawowych motywów i określania ich funkcji w utworze, wykorzystywania kontekstów w interpretacji tekstu oraz dostrzegania wartości narodowych i uniwersalnych. Zdający poprawnie wskazywali, że Василь Стус był przeciwieństwem homo sovieticus, a swoje stanowisko uzasadniali trafnie dobranymi argumentami.

Trudności nie sprawiło również zadanie 10. (poziom wykonania – 91%). Na podstawie noweli *Камінний хрест* Василя Стефаника zdający mieli zinterpretować symbolikę kamiennego krzyża. Zadanie sprawdzało umiejętność rozpoznawania motywów i określania ich funkcji w utworze oraz wykorzystywania w interpretacji elementów znaczących dla odczytania jego sensu. Zdający trafnie wskazywali, że kamienny krzyż symbolizuje nierozzerwalny związek głównego bohatera z ziemią, pracą na niej oraz jego duchową śmierć związaną z emigracją.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań służyły weryfikacji umiejętności tworzenia spójnej i rozwiniętej wypowiedzi pisemnej w języku ojczystym. Pozwalały także ocenić znajomość lektur i kontekstów oraz zdolność ich trafnego wykorzystania w procesie argumentowania i uzasadniania własnego stanowiska.

Temat pierwszy wypracowania, odwołujący się do lektury obowiązkowej wskazanej w wymaganiach podstawy programowej, wymagał od zdających napisania rozprawki problemowej. Punktem wyjścia do rozważań był wiersz Любові Якимчук *Розкладання* oraz wybrany utwór z literatury ukraińskiej. Zadanie polegało na udzieleniu odpowiedzi na pytanie, na czym polega siła poetyckiego słowa. Zdający powinni byli sformułować własne stanowisko / tezę, a następnie poprzeć je logicznie uporządkowaną argumentacją. Argumenty należało oprzeć na funkcjonalnych odwołaniach do wskazanego w temacie wiersza, innego utworu literatury ukraińskiej oraz odpowiednio dobranych kontekstów.

Temat drugi wypracowania dotyczył znaczenia pracy w życiu człowieka i wymagał napisania rozprawki problemowej. Zdający mieli odwołać się do wybranej lektury obowiązkowej ujętej w wymaganiach egzaminacyjnych oraz innego utworu literatury ukraińskiej. Podstawę rozważań stanowiło pytanie o znaczenie pracy w życiu człowieka. W celu przedstawienia problemu należało wykorzystać znajomość wskazanej lektury obowiązkowej oraz innego dzieła literatury ukraińskiej. Zdający powinni byli sformułować własne stanowisko (tezę), a następnie uzasadnić je za pomocą logicznie uporządkowanej argumentacji. Argumenty należało oprzeć na funkcjonalnych odwołaniach do wybranej lektury obowiązkowej, innego utworu literatury ukraińskiej oraz odpowiednio dobranych kontekstów.

Analiza prac pod kątem pierwszego kryterium oceny *Spełnienia formalnych warunków polecenia* wykazała, że wszystkie złożone wypracowania spełniały wymagania określone w tym zakresie. Zdający odwoływali się do tekstu obowiązkowego wskazanego w poleceniu, odnosili się do problemu zawartego w temacie oraz tworzyli wypowiedź argumentacyjną. Należy jednak zaznaczyć, że dwóch zdających oddało puste arkusze.

Temat 1.

У чому полягає сила поетичного слова? Дай відповідь на запитання на основі вірша *Розкладання* Любові Якимчук та вибраного твору української літератури.

Wypracowanie powinno odnosić się do problemu zawartego w poleceniu. Zadaniem zdających było zajęcie stanowiska wobec pytania o siłę poetyckiego słowa oraz uzasadnienie go na podstawie interpretacji wiersza Любові Якимчук *Розкладання* i wybranego utworu literatury ukraińskiej. Zdający mieli swobodę w formułowaniu własnej tezy i doborze argumentów. Większość zdających już we wstępie określała swoje stanowisko, wskazując między innymi na zdolność poezji do wyrażania emocji, zachowywania pamięci o wydarzeniach i doświadczeniach, kształtowania tożsamości oraz wpływania na odbiorcę. W wielu pracach zwracano również uwagę na rolę poetyckiego słowa w przekazywaniu prawdy o świecie i ludzkich przeżyciach.

Kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* zostało zrealizowane na wysokim poziomie (poziom wykonania – 78%). Większość zdających trafnie dobierała utwory do argumentacji

i poprawnie wykorzystywała je w toku rozważań. W części prac obniżenie punktacji wynikało jednak z przewagi streszczenia treści utworów nad ich analizą i interpretacją w odniesieniu do problemu zawartego w temacie.

Poniżej zamieszczono przykładową realizację tematu 1. wypracowania (przykład 1.).

Przykład 1.

..... В... країнах... часто... дублюють... різкі... протилежності...
 Можуть... це... дуги... політичні, економічні, релігійні.
 В... серед... цуплості... майже... ніколи... не... має...
 якогось... тисну... що... постійно... люди... сваряться...
 між... собою... о... свої... погляди... і... іншу... перспективу...
 думання... Знаємо, що... Україну... постійно... хочуть...
 знищити... Хотять, щоб... український... народ...
 задув... про... свою... мову, культуру... та... маємо...
 нашу... ідентичність... Однак... від... часів...
 років... народ... доречий... Цього... дорядка... не... помя...
 тає... виключно... у... фізичній... формі... а... у... казується...
 серед... людей, які... постійно... помітають...
 про... свою... батьківщину... і... її... мову... Таких...
 людей... в... народі... роде... мійці, які... своїм...
 словам... показують... людям... правду... та... намагаються...
 до... дорядка... а... незалежність...
 Сила... поетичного... слова... завжди... народу...
 має... велике... значення... і... впливає... на... думання

інших людей.....
 ...Звернути увагу... варто на митців, які.....
 своїм... словом і своєю поезією показують.....
 людям правду. Не адмакують їх, а звертають
 увагу на драматичну і жорстоку дійсність. Зверста-
 ки таку, люди розуміють мову крамле зрозумі-
 мий, те що насправді відбувається в параді....
 Так у своїм творі передставляє правду.....
 Людв. Якимчук. Вона у творі „Розкладання”
 показала страшні картини війни, яка відбувається
 в Україні. Вживаючи порівнянь, ~~указує~~ зрозумі-
 мих для людей, указує... велику кількість.....
 померлих людей. Пише про Луганськ, як.....
 місто злищене війною. Вона пише, що.....
 не дасть миру, мимомогом ~~на~~ ~~кото~~
~~на~~ ~~кото~~ має надію. Це показує, що не
 адмакують людей, а хоче їм показати правду.
 Зверстає увагу на творців, які ~~платять~~ пишуть.....
 гарні вирши, при тому не показують наскільки
 жорстокою є війна. Аж не думає гарної...

поезії... про війну... шма поетичного слова...
 у... розумінні... ~~людей~~ ^{авторки} ~~яких~~ ^{яких} ~~пам'ятає~~ на...
^ю ~~вказанню~~ ^ю ~~для~~ ^ю ~~людей~~ ^ю ~~правди~~ ^ю ~~, якої вони не~~ ^ю ~~знають, а~~ ^ю ~~не розуміють~~...
 З другого боку шма поетичного слова...
 вміє надихати людей до боротьби...
 мотивацією і дає йому, ~~що~~ ^{що} ~~щоб~~ ^{щоб} боротися...
 за свій народ та його мову і культуру...
 Вашню Стус був знаменитим ~~поетом~~ ^{поетом} і...
 дисидентом України. Однак за свою діяльність
 проти радянської влади, ~~мусив~~ ^{мусив} багато терпіти.
 Його арештували, він багато життя провів...
 у в'язниці. У той час писав багато творів.
 Одним із них є... вірш... "У цьому полі, шмалу,
 як мрак"... Стус пише про полі, ~~має~~ ^{має} на...
 увазі свою рідну Україну, яка є сповнена...
 У той час радянська влада хотіла винищити
 український народ... ~~Однак~~ ^{Однак} ~~він~~ ^{він} ~~Терев~~ ^{Терев} ~~ним~~ ^{ним}...
 є важливий видір. Він може покинути батьків-
 щину, ~~він~~ ^{він} ~~задуми~~ ^{задуми} ~~про неї~~ ^{про неї} і виїхати... ~~Однак~~...

Може тако не замисля і шматок терпіння,
 боювати. Ліричний герой видирає зітати.
 Він є справжнім патріотом. Писав: «Кі. Вистави»
 це означає, що ~~показує~~ для нього не має
 кращого видару, як замисля і боротися
 за незалежність і свободу. У цьому творі
 він показує, чим він, що тільки один видір
 є правильним. Він намагає до дофоду,
 до камінь України відрадити. Хоче своїми
 словами мотивувати ~~и~~ людей.
 Дуже порідна постава ліричного героя
 є указана у творі «Далі» Миколи Коутенка.
 Вона пише про свій сон, у якому бачила
 різні домі. З нею замисляла доля, яка
 була пов'язана з дачківщиною. Вона знала,
 що її теж буде важкий шлях, але тільки
 один правильний видір у ~~твір~~ справжнього
 патріота.
 Треба у своїх творах показувати, що шматок
 поетичного слова має велику вартість. Вона

показує... людям, як... ~~що~~ поступати, ви дирати...
~~в~~ ~~них~~... свого... дорогу... ними керувалися...
 Забавки... поетам, ~~на~~... можемо... розкрити в...
 соці... ~~я~~ ~~на~~... нашу... патріотичну... поставу... Вони...
 надихають нас... своїм... мовою... до... дорожки...
 ком... наша... долі... в... того... потребує...
 Поети... підтримують... культуру та... мову, яка...
 є... дуже... важливим... засадкам... в... збудованні...
 незалежності... Прикладами... може... бути...
 Тарас Шевченко, який... мав... мило... віроку...
 від... царя, який... уваро... й... заборони... Ці...
 в... митті... мають... велику... силу, яку... показують...
 у... своїх... іборах...

Temat 2.

Яке значення для людини може мати праця? Розглянь питання на прикладі вибраного твору зі списку обов'язкової літератури та іншого твору української літератури.

Wypracowanie powinno odnosić się do problemu sformułowanego w temacie. Jego realizacja wymagała od zdających zajęcia stanowiska wobec pytania o znaczenie pracy w życiu człowieka oraz przedstawienia argumentacji świadczącej o znajomości wybranej lektury obowiązkowej i innego utworu literatury ukraińskiej. Podobnie jak w przypadku pierwszego tematu, większość zdających już we wstępie formułowała własne stanowisko. W pracach zwracano uwagę na różnorodne znaczenie pracy w życiu człowieka, wskazując między innymi na jej rolę w kształtowaniu tożsamości, realizacji życiowych celów, osiągnięciu satysfakcji, zapewnieniu środków do życia oraz poczucia własnej wartości. Niektórzy zdający podkreślali również społeczne znaczenie pracy oraz jej wpływ na rozwój jednostki. Większość maturzystów dobrze poradziła sobie z realizacją kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*. Zdający dobierali utwory adekwatne do problemu zawartego w poleceniu

i wykorzystywali je w argumentacji. W części prac punktacja była jednak niższa ze względu na przewagę streszczania treści utworów nad ich analizą i interpretacją w kontekście tematu.

Poniżej zamieszczono przykładową realizację tematu drugiego wypracowania (przykład 2.).

Przykład 2.

Праця є необхідною частиною
життя людей. В процесі дорослішання,
вона поступово стає елементом
нашої ~~життя~~ ^{життєвої} буденності. Дитинство
та обставини, у яких ми зростаємо,
часто відіграють важливу роль ~~для~~
у виборі виду діяльності
сьогоднішнього майбутнього та ~~вибу~~ ^{вибору} ~~праці~~
як призначення чи покликання, у
майбутньому. Варто зазначити, що
праця має велике значення,
адже впливає на долю людини
та її встановлення, як характерної
особистості.

Прикладом твору, у якому
можна зауважити провідну роль
праці, є „Марія” Уласа Самчука.
Автор відображає реальні, ~~не~~
трагічні події України ~~в XX ст.~~

в 1932-1933 рр., а саме Голодомор,
 штучно створений мисливим
 радянського вряду. У творі
 зображується селянство, для якого
 праця була складовою
~~землі~~ ^{була} частинною їх ідентичності,
 як працелюбного українського
 народу, котрий розуміє святість та
 цінність ~~землі~~ ^{землі}. У важкі часи
 голоду, робота на клантику поля
 була мрією, адже давала можливість
 прогнати сім'ю та вижити. Виразний
 вплив праці ^{можна зауважити} видно на прикладі
 Корнія. Чоловік після повернення з
 війська набрався лайливих слів,
 був зрисидакований та жорстокий
 у відношенні до своєї жінки -
 Марії. Проте саме цю жінку
 праця на рідній землі обкалоризує
 його та допомогла відкинути
 вплив радянського ~~б~~ бруталізму.

~~радянського зросів~~
~~брутальності~~, викликала
~~ра~~ брутальність, розвинуту у
 минулому під час служби у
 радянському війську.
 Подібно у творі „Камінний
 хрест” Василя Стефаника, праця на
 українській землі є однією з
 найвищих цінностей, а втрата
 такої можливості та переїзд
 на чужину прирівнюється до
 смерті. Головний герой, Іван
 Дідук, також працював на
 своєму горбі, обробляючи
 землю, а коли Чоловік
 був змушений емігрувати до
 Канади разом зі своєю родиною.
 В знак увіковічнення увіковічення
 своєї такої праці на рідній
 землі та власної смерті, Іван

затинив по собі камінний
хрест на Батьківщині.

В обох творах праця була
тісно пов'язана із землею,
та прималехністю до неї, тому що
Сенанство вбачало в праці
сене свого життя та найближчу
цінність.

Кардинально іншу роль
виконувала діяльність
праця відіграє у творі „А (Романтика)“
Михоли Хвильового. В цьому
прикпаді вона має деструктивний
вплив на моду, та навіть
здається позбавити моральності.
Головний герой належить до чекістів. Його
робочим обов'язком є підписування смертних
вироків для невинних людей. Його навіть не
вистачило полічити кількість ^{своїх} жертв, ~~розстріляних~~
з-поміж останньою частиною модського в
хлопцеві була його ладна матір,

проте засліпаний ідеологією формалізму засліпаний
 ідеологією комунізму, він вбивав і "і", а
 заразом і залишки людськості у собі, і
 Данієл твір показує, що жорстока та безжалісна
 праця робить людину такою ж у житті.
 Як показують приклади вище згаданих
 творів, праця значущо відображається на
 свідомості та його долі. Часто вона навіть
 особливе пріоритету
 відображає внутрішні цінності та
 особистості
 натуру даної людини в цілому.
 Працьовитість можна прирівняти до
 коду української нації, адже
 саме ця риса допомагає не здаватися
 у тяжкі часи та показувати силу
 незламності, або ж її відсутність у
 негідних та аморальних людей.

Poziom rozszerzony

W zakresie kryterium *Kompozycja wypowiedzi*: struktura, spójność i styl większość prac została oceniona wysoko. Wypracowania cechowały się przejrzystą organizacją treści, logicznym układem argumentów oraz właściwym podziałem na akapity. Zdający na ogół zachowywali spójność wyводу i konsekwentnie rozwijali podejmowane zagadnienia. W zakresie stylu jedynie nieliczne prace zawierały elementy języka potocznego.

Największe trudności sprawiła realizacja kryterium *Język wypowiedzi*, zwłaszcza w obszarze poprawności gramatycznej języka ukraińskiego. Mimo że wielu maturzystów posługiwało się bogatym słownictwem i stosowało różnorodne konstrukcje składniowe, w licznych pracach występowały błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne, które wpływały na obniżenie punktacji.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych wypracowaniem na poziomie rozszerzonym

Tematy wypracowań zamieszczone w arkuszu służyły weryfikacji umiejętności tworzenia rozbudowanej wypowiedzi pisemnej w języku ojczystym (co najmniej 350 słów). Sprawdzały również zdolność analizy, interpretacji i syntezy tekstów literackich oraz nieliterackich z uwzględnieniem kontekstów historycznoliterackich, teoretycznoliterackich i kulturowych. Ocenie podlegała znajomość lektur i kontekstów oraz umiejętność ich trafego i funkcjonalnego wykorzystania w wypowiedzi argumentacyjnej.

Pierwszy temat wymagał przeprowadzenia analizy porównawczej wierszy Тараса Шевченка *Доля* oraz Василя Стуса *Терпи, терпи – терпець тебе шліфує*. Zadaniem zdających było rozważenie, czy można zgodzić się ze stwierdzeniem, że życiowe próby kształtują charakter człowieka i przygotowują go do podejmowania większych wyzwań.

Realizacja tematu wymagała sformułowania wieloaspektowej argumentacji opartej na interpretacji obu utworów, wykorzystaniu odpowiednich kontekstów, między innymi historycznych i biograficznych, oraz analizie środków artystycznych wpływających na znaczenie wierszy.

Drugi temat polegał na przygotowaniu wypowiedzi argumentacyjnej dotyczącej funkcji motywu snu w literaturze ukraińskiej. Punktem wyjścia był tekst Ванди Чайковської *Сон і сновидіння як художній прийом психологічного розкриття персонажів в українській літературі* oraz wybrane utwory literatury ukraińskiej.

Poprawna realizacja zadania wymagała zrozumienia treści załączonego tekstu, jego analizy oraz zbudowania argumentacji odwołującej się do co najmniej dwóch utworów literackich, w których występuje motyw snu lub marzenia sennego.

Kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* zostało zrealizowane przez 89% zdających. Również kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, obejmujące poziom argumentacji oraz poprawność rzeczową, osiągnęło wysoki poziom wykonania. Bardzo dobrze wypadło kryterium *Kompozycja wypowiedzi* (struktura, spójność i styl), co świadczy o umiejętności budowania uporządkowanych i logicznych wypowiedzi.

Więcej trudności sprawiła realizacja kryterium *Język wypowiedzi*, obejmującego zakres i poprawność środków językowych oraz ortografię. Najniższe wyniki odnotowano natomiast w kryterium *Interpunkcja*, którego poziom wykonania był najniższy spośród wszystkich ocenianych obszarów.

Temat 1.

Випробування гартують дух людини й вона здатна на більше. Чи ти погоджуєшся з цією думкою? Розглянь проблему на основі порівняльного аналізу віршів Тараса Шевченка *Доля* та Василя Стуса *Терпи, терпи – терпець тебе шліфує*.

Temat 2.

Прийом сну в українській літературі. Розглянь проблему, покликаючись на текст і вибрані твори української літератури.

Poniżej zamieszczono przykładowe realizacje obu tematów wypracowania (przykłady 3. i 4.).

Приклад 3.

Наше життя є непростим ко-
смосом. Для нас своєму шляху ми
зустрічаємо багато перешкод та
випробувань. Іноді вони є легкими,
а набагато частіше ~~в~~ важкими.
Щоб розв'язати їх, нам потрібно
прикласти багато зусиль. Завде-
ки цьому випробування здатні загар-
тувати наш дух і дає нам змогу
бути здатною на більше.

Варто звернути увагу на те,
що під час боротьби з випробу-
ваннями на власному шляху, мо-
жна спроможна бути більш ви-
тривалою до невдач та досягати
більшого через незламність. Цим
можемо поділитися на прикладі
двох віршів: Василя Стуса „Терпи,

терни — терпів мед^е шире"
та Тараса Шевченка „Доя^{нам}“ Ці
вірши представляють ~~своє~~ сюжету,
але не таку саму тематику. Ав-
тори поезії представляють свої
мірних героїв, які не здаються
та незважаючи на труднощі
продовжують свій шлях. Також, за-
охочують інших до незламності...

Іхне батання ми можемо зрозу-
міти більше, якщо детальніше ~~роз-~~^{роз-}
менемо на біографію цих письмен-
ників. Тарас Шевченко є представ-
ником українського романтизму.
Коли був малим хлопчиком, то
був кріпаком, як і всі його родичи.
На щастя, був викуплений з кріпац-
тва, але це щастя ^{тривало} ~~недовго~~ ~~тривало~~.
До кінця свого життя був у заса-
дні, ~~був~~ було заборонено для нього

го відхилати в Україну. Це було
 кеймовірною каторгою дельтою, однак,
 він писав. Писав українською, для
 українців – намагався підтримувати
 дух незламності. Йому це вдалося,
 бо письменники наступних поколінь
 надихалися його творчістю та вит-
 ривалістю. Одним з таких був Василь
 Стус – представник „придушеного
 відродження”. Мав чітку позицію
 проти радянської влади – був диси-
 дентом. Писав, не боявшись бути
 арештованим. Закінчилося його життя
 трагічно – влада ^{довела} до того, що
 його смерті в карцері. Його постанні
 використовують у багатьох піснях,
 віршах, як символ незламності
 духу та супротиву проти влади.
 Найяскравішим прикладом є пісня
 угруповання „Мур” „І Стус”. Пісня

авторства Олександра Хашека та Віктора Ткачика. Це група популізує українську історію та культуру, щоб більше людей знало про жорстокі репресії з боку радянської влади впродовж 69 років існування радянського союзу.

Хоча ці прикраси ^{літературні} ~~поети~~ є схожими, не можна не пам'ятати ~~різницю~~ відмінності між віршами. Згідно з поезією „Доля“, мене обирає доля, а навпаки, вона обирає нас. Ми мусимо йти за тією стежиною попри трудно^{щі} ~~щі~~, які зустрінемо. Василь Стус представляє інше ~~пр~~ ~~за~~ уявлення про долю. Він зазначає, що доля є призначена самим Богом і ми не можемо вибрати інші шляхи. Нам потрібно „торувати“

слухачів: В Стус до кожного
представника власного народу, а
Т. Шевченко до всіх та до нас.

Підсумовуючи ~~мої~~ усі ^{мої} міркування
на подану проблему, можна
ствердити, що випробування і
справді гартують дух людини та
вона є здатна досягнути більшого.
Якщо людина починає боротися
зі складностями ~~на~~ ~~в~~, вона збіль-
шує свою витривалість до насту-
пних проблем. Вона може показа-
ти власну незламність до очіку-
ваних подій та ~~їх~~ надихати
інших до спроби подолати само-
го себе та своїх слабкостей.

Przykład 4.

В українській літературі письменники часто використовували в своїй творчості різні художні засоби, аби краще та чіткіше передати зміст твору чи описати певну характеристику героя, яка відрізняє його від інших персонажів. Одним з таких прийомів є сон.

Сон – це процес, який характерний для всіх людей на Землі. Сон допомагає нам набратися енергії, відпочити після складного дня чи просто перезавантажитись та розкласти свої думки по полицках. Під час даного процесу утворюються такі звані сновидіння. Словами вчених формуються вони за допомогою нашої підсвідомості та пережитих нами моментів. Отож, аналізуючи текст та українські твори, варто задуматись, яку роль

відіграє застосований прийом сну в українській літературі.

Ванда Чайковська у своєму тексті під назвою „Сон і сновидіння як художні прийоми психологічного розкриття персонажів в українській літературі” розкриває поняття сну та сновидіння. Також авторка підкреслює різницю між природним сном та сном, зображеним в літературі. Стверджує факт, що в літературі сновидіння мають символічне значення, яке відіграє важливу роль у творі. Тиме, щоб інтерпретувати конкретне сновидіння, потрібно зрозуміти загальний сенс твору і тільки після повного аналізу можна зрозуміти поетичний задум письменника. Крім цього авторка підкреслює, що письменники використовують прийом сну з метою кращого розкриття персонажа.

За допомогою цього читач зможе глибше
 вивчити та пізнати психіку героя, його
 мислення та вчинки. Що цікаве, Ванда Ч.
 виділяє певний період, де письменники частіше
 посилають вдалитись до приховану сну та сновидіння.
 Зв'язане це зі змінкою „концепції особистості”,
 тобто людина змінилась як ззовні, так і в
 середині. Письменники потім більше звертають
 увагу на стресові ситуації людини, конфлікти
 та непорозуміння з оточуючим її середовищем.
 Отже Ванда в своєму тексті підкреслює,
 що коли у художньому творі з'являється
 сон чи сновидіння, варто на них звернути
 увагу, адже вони мають мати в собі
 велику кількість значень та символів, які
 допоможуть розкрити світ твору та
 краще передати його ~~атмосферу~~ атмосферу.
 Мотив сну та сновидіння з'являється у
 творі Михайла Коцюбинського „Тіні забутих
 предків”. Головним героєм є Іван, який

однією з закоханих в дівчину
 ворожої сім'ї Тутенюків - Марітку. Вони
 дуже любили один одного, але одного дня
~~до~~ Івана отримав інформацію піти
 в полонину. Хоча йому дуже тяжко
 переживав розставання з Маріткою,
 хоча ~~це~~ ~~та~~ він поїхав тільки на
 короткий
 певний період. Іван кожен час думав
 тільки про кохання, згадував теплі моменти,
 проведені з нею, представляв її ~~та~~ ~~та~~
 навіть ~~бачив~~ ^{бачив} ~~бачив~~ увісні. Це доводить
 його сильну любов до Марітки та
 характеризує його як людину. Одного
 разу наснився йому сон, де він
 побачив Марітку, почув її голос. Це
 його дуже потішило. Тільки він хотів
~~доторкнутись~~ ^{доторкнутись} до неї, почути її тепло,
 з луск видіг великий медвідь. ~~Він~~
 На цьому місці персонаж прокинувся.
 То певним часі Іван повернувся додому,

був радісний, що вже зараз зможе
 подивити любов всього свого життя,
 але замість своїх планів його чекало
 страшне ^{та горе} терпіння, тому що за день
 до його приїзду Марійки не стало.
 Сновидіння з медведем можна інтер-
 претувати як ~~як~~ поганий знак для
 героя. Отже, приїтом сю в творі
 може не тільки описати психічний
 стан ~~як~~ персонажа, його почуття
 до коханої, але також бути засто-
 реженням до чогось поганого чи
 неминучого.

Таким чином можна стверджувати,
 що використаний мотив сю чи
 сновидінь у літературі може мати
 велике значення в інтерпретації твору.
 За допомогою цього приїтому читач
 може ближче познайомитись з героєм,
 проаналізувати ~~того~~ ~~немає~~ емоційний

стан та краще розкрити, ^{та пізнати його} психологію
~~герою~~ Хріт цього, сповідники можуть
 мати символічне значення, а навіть
 попередити ~~герою~~ ^{нас} та ~~читача~~ ^{герою} про
 небезпеку, яку ~~можливо~~ зустріти ~~герою~~
~~на своєму~~ ^{на} шляху. Яка така герою.

Język litewski. Poziom podstawowy

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2025/2026 egzamin maturalny z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

W roku szkolnym 2025/2026 do egzaminu na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie nikt nie przystępował do egzaminu. Dane dotyczą zdających we wszystkich okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Literatūrinis turizmas*, którego autorką jest Rasa Drazdauskienė, odnosiły się 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 5 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte.

Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru.

Temat 1.

Žmonių susvetimėjimas juos supančiame pasaulyje. Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Marcelijaus Martinaičio eilėraščiu bei kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.

Temat 2.

Tautosakos motyvai lietuvių literatūroje. Svarstykite remdamiesi vienu kūriniu, pasirinktu iš literatūros sąrašo, ir kitu laisvai pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.

Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. poz. 1019).

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		29
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	29
	z techników	0
	z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	29
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	29
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	21
	mężczyźni	8
	bez dysleksji rozwojowej	26
	z dysleksją rozwojową	3

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			21 maja 2026
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			210 minut
Liczba szkół			1
Liczba zespołów egzaminatorów			2
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów*			2
Liczba egzaminatorów			4
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)			

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	29	48	92	74	78	71	11
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	29	48	92	74	78	71	11

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania podstawy programowej			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto).	28
2.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	97
3.	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego [...].	45
4.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	60
5.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	83
6.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	83

7.	II. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...].	55
8.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...].	90
9.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...].	62
10.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze.	91
11.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego [...]; 7) rozpoznaje podstawowe motywy.	72
12.1.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy.	67
12.2.	III. Kształcenie językowe.	4. Odbiór przekazu językowego. Zdający: 2) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia wyrazów, związków frazeologicznych, zdań, grup zdań porządkowanych w akapicie), potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	45
13.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja [...]).	64

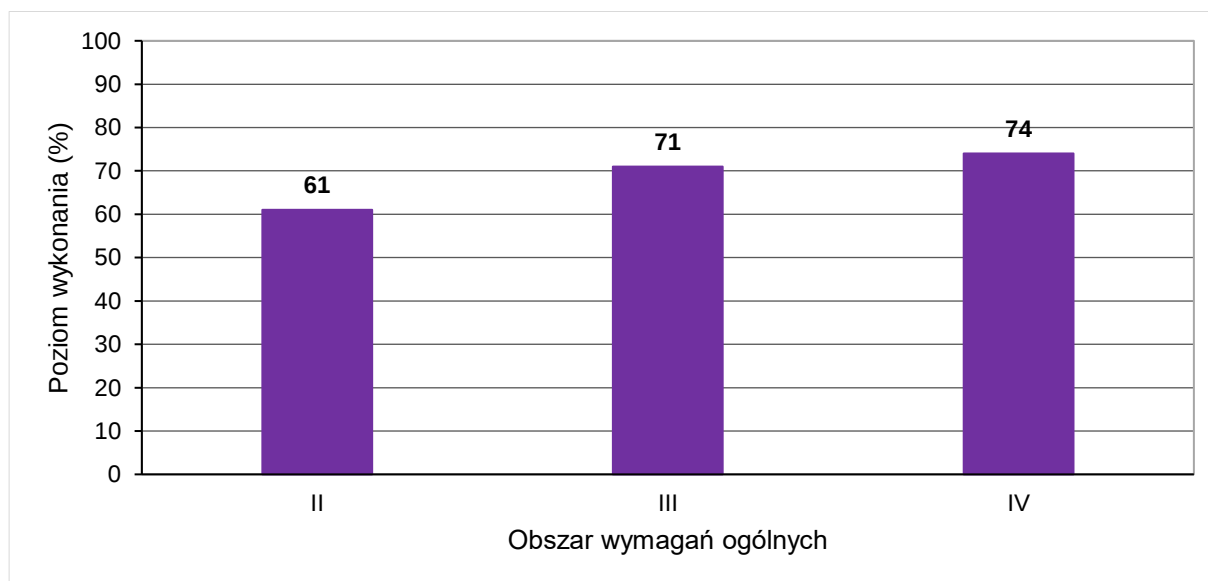
Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania podstawy programowej			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	72

	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	98
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	94
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	100

Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	61
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe.	5. Ortografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	36
Poprawność interpunkcyjna	IV. Tworzenie wypowiedzi.		78

WYKRES 1.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Język litewski. Poziom rozszerzony

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2025/2026 egzamin maturalny z języka litewskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

W roku szkolnym 2025/2026 do egzaminu na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie nikt nie przystępował do egzaminu. Dane dotyczą zdających we wszystkich okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Egzamin z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów.

Temat 1.

Tautinės tapatybės išraiškos lietuvių lyrikoje. Svarstykite interpretuodami ir lygindami pateiktus eilėraščius.

Temat 2.

Karo įtaka žmogaus ir tautos likimui. Svarstykite remdamiesi Algio Kalėdos straipsnio ištrauka ir pasirinktais lietuvių literatūros tekstais.

Wypracowanie powinno zawierać minimum 350 słów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 35 punktów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. poz. 1019).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		29
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	29
	z techników	0
	z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	27
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	29
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	22
	mężczyźni	7
	bez dysleksji rozwojowej	27
	z dysleksją rozwojową	2

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		15 maja 2026
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut
Liczba szkół		3
Liczba zespołów egzaminatorów		
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów		
Liczba egzaminatorów		
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		
Liczba unieważnień ³	w przypadku:	
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	29	37	97	71	63	74	14
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	29	37	97	71	63	74	14

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ ORAZ WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

Wypracowanie			
Wymagania podstawy programowej			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100

Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	82
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	100

Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	99
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	100
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Ortografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	45
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Ortografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	21
Poprawność interpunkcyjna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Ortografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	67

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Test językowy

W tegorocznym arkuszu egzaminacyjnym w teście językowym znalazło się 7 zadań. Sprawdzały one stopień rozumienia przez zdających tekstu publicystycznego, umiejętność jego analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w *Teście językowym*

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Najtrudniejsze okazało się zadanie 1. (poziom wykonania – 28%), polegające na wyjaśnieniu tytułu tekstu w odniesieniu do jego treści. Zadanie sprawdzało umiejętność analizy i syntezy informacji, odczytywania tekstu z uwzględnieniem informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych, wnioskowania oraz formułowania krótkiej, trafnej odpowiedzi. Trudności wynikały przede wszystkim z błędnego zrozumienia sformułowania *literatūrinis turizmas*, co uniemożliwiało poprawne wyjaśnienie związku między tytułem a treścią tekstu.

Trudnym zadaniem okazało się również zadanie 3. (poziom wykonania – 45%), polegające na dobraniu synonimów do trzech podanych wyrazów. Zadanie wymagało znajomości słownictwa oraz umiejętności dostrzeżenia znaczeniowych zależności między wyrazami.

Do zadań umiarkowanie trudnych należało zadanie 7. (poziom wykonania – 55%), w którym zdający mieli określić styl tekstu (za poprawną odpowiedź otrzymywali 1 punkt) oraz uzasadnić swój wybór (również za 1 punkt). Zadanie sprawdzało umiejętność rozpoznawania stylu tekstu oraz wskazywania jego charakterystycznych cech. Większość zdających poprawnie rozpoznała styl publicystyczny, jednak część miała trudności ze sformułowaniem uzasadnienia i wskazaniem co najmniej jednej cechy charakterystycznej dla tego stylu.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dla tegorocznych zdających jedno zadanie okazało się bardzo łatwe, a dwa – łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem w teście językowym było zadanie 2. (poziom wykonania – 97%). Polegało ono na wskazaniu funkcji sformułowań zapisanych w nawiasach w drugim akapicie tekstu. Zadanie sprawdzało umiejętność określania funkcji sformułowań użytych w tekście oraz rozumienia celu ich zastosowania. Wysoki poziom wykonania wskazuje, że zdający nie mieli trudności z interpretacją roli tych elementów w kontekście całego tekstu oraz poprawnym odczytaniem intencji autora.

Łatwe okazało się również zadanie 6. (poziom wykonania – 83%), w którym zdający mieli dokończyć zdanie poprzez wybranie spośród odpowiedzi A–D tej, która najlepiej oddawała główną myśl trzeciego akapitu tekstu. Nieliczne błędne odpowiedzi rozłożyły się proporcjonalnie pomiędzy wszystkie niepoprawne warianty, co wskazuje na brak jednego dominującego błędnego sposobu rozumienia tekstu.

Łatwe było także zadanie 5. (poziom wykonania – 83%), polegające na odnalezieniu w tekście antonimu wyrazu *miniatiūrinis*. Zadanie sprawdzało znajomość słownictwa oraz umiejętność wyszukiwania informacji w tekście. Wysoki poziom wykonania wskazuje, że nie sprawiło ono zdającym większych trudności.

Test ze znajomości lektur i kontekstów

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście ze znajomości lektur i kontekstów

Zadania zawarte w drugiej części arkusza sprawdzały umiejętności dotyczące kształcenia literackiego i kulturowego, znajomość lektur na poziomie podstawowym.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Dla tegorocznych zdających jedno zadanie okazało się trudne, a dwa – umiarkowanie trudne.

Najtrudniejszym zadaniem w teście było zadanie 12.2. (poziom wykonania – 45%), polegające na wyjaśnieniu funkcji licznie zastosowanych określonych form przymiotników w wierszu *Margi sakalai* Vincasa Mykolaitisa-Putinasa. Zadanie sprawdzało umiejętność analizy środków językowych i określania ich funkcji w utworze literackim. Mniej niż połowa zdających udzieliła poprawnej odpowiedzi. Najczęściej zdający mieli trudności z wyjaśnieniem, że zastosowanie tych form służy wyróżnieniu określanych elementów oraz podkreśleniu ich szczególnego charakteru.

Do zadań umiarkowanie trudnych należały zadanie 9. (poziom wykonania – 62%) oraz zadanie 13. (poziom wykonania – 64%).

Zadanie 9. polegało na wyjaśnieniu znaczenia symbolu lasu i jego losu zarówno w przytoczonym fragmencie, jak i w całym utworze należącym do lektur obowiązkowych. Zadanie sprawdzało umiejętność analizy i interpretacji utworu literackiego, odczytywania znaczenia symboli oraz dostrzegania wartości narodowych obecnych w tekście. Trudności wynikały przede wszystkim z powierzchownej interpretacji symbolu lasu lub odwoływania się wyłącznie do przytoczonego fragmentu, bez uwzględnienia wymowy całego utworu.

Zadanie 13. miało formę zdań ocenianych jako prawdziwe lub fałszywe (TAK/NIE) i dotyczyło utworu *Gyvenimas po klevu* Romualdasa Granauskasa. Sprawdzało znajomość treści lektury oraz umiejętność rozpoznawania jej głównych problemów i motywów. Umiarkowany poziom wykonania wskazuje, że część zdających miała trudności z całościowym odczytaniem przesłania utworu i właściwą oceną przedstawionych w nim zjawisk.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dwa zadania w teście ze znajomości lektur i kontekstów okazały się dla zdających łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem w teście okazało się zadanie 10. (poziom wykonania – 91%), które sprawdzało znajomość utworu Vydūnasa *Tėvynė ir žmogus* oraz umiejętność odczytywania jego głównych idei i problematyki. Zadanie sprawdzało umiejętność odczytywania informacji zawartych w tekście, wyciągania wniosków na podstawie przedstawionych treści oraz konfrontowania ich z przesłaniem całego utworu. Wysoki poziom wykonania wskazuje, że zdający w zdecydowanej większości poprawnie rozpoznali główne idee utworu i właściwie zinterpretowali przedstawione w nim zależności między człowiekiem, jego ojczyzną i środowiskiem, w którym dorasta.

Łatwe okazało się również zadanie 8., otwarte (poziom wykonania – 90%), dotyczące lektury *Prakalba į malonųjį skaitytoją* Mikalojusa Daukšy. Polegało ono na wyjaśnieniu celu napisania utworu. Wysoki poziom wykonania wskazuje, że większość zdających prawidłowo odczytała intencję autora i dostrzegła związek między zachowaniem języka ojczystego a zachowaniem tożsamości narodowej.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia toku argumentacyjnego.

Pierwszy temat wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej dotyczącej zjawiska wyobcowania człowieka w otaczającym go świecie. Podstawę rozważań stanowiło omówienie problemu wyobcowania oraz sformułowanie własnego stanowiska w odniesieniu do podanego wiersza Marcelijusa Martinaitisa i innego wybranego utworu literatury litewskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko lub tezę, a następnie przedstawić logiczną i spójną argumentację, popierając ją funkcjonalnymi odwołaniami do obu utworów. Zadanie sprawdzało również umiejętność interpretacji tekstu literackiego, dostrzegania problemu wyobcowania człowieka oraz wykorzystania znajomości literatury litewskiej do uzasadnienia własnego stanowiska.

Drugi temat rozprawki wymagał od zdającego rozważenia znaczenia i funkcji motywów folklorystycznych w literaturze litewskiej. Podstawę rozważań stanowiły dwa utwory – jeden wybrany z listy lektur oraz drugi, dowolnie wybrany utwór literatury litewskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko dotyczące obecności i roli motywów folklorystycznych w literaturze, a następnie poprzeć je logiczną i spójną argumentacją. Istotnym elementem realizacji tematu było funkcjonalne odwołanie się do obu wybranych utworów oraz wskazanie, w jaki sposób motywy folklorystyczne wpływają na ich treść, wymowę i sposób kreowania świata przedstawionego. Zadanie sprawdzało umiejętność interpretacji utworów literackich, rozpoznawania motywów folklorystycznych, ich analizy i określania funkcji oraz wykorzystania wiedzy o literaturze litewskiej w argumentacji.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego w ocenie wypracowania, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, polegającego na tym, że w wypracowaniu jest odwołanie do co najmniej jednego tekstu wskazanego w poleceniu jako obowiązkowego

oraz wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu oraz wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, kryterium to zostało spełnione we wszystkich wypracowaniach zdających.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze (poziom wykonania — 72%). Obniżona punktacja w części prac wynikała z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

1 tema

Žmonių susvetimėjimas juos supančiame pasaulyje. Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Marcelijaus Martinaičio eilėraščiu bei kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.

Przykład 1.

..... Žmogus yra socialinė būtybė, — gimęs šeimai, po to tapęs bendruomenės dalimi. Visada yra apsuptas kitų žmonių. Kitose jis ieško pažinimo, šilumos, tilto draugui. Žmonės yra linkę kurti gilias ryšius, kurse susilauki supažinamų. Tačiau neabejotina tai, kad ^{šiuo būdu} ~~ši įtaka~~ ir supantis mus pasaulis. ~~Is dėl to~~ laimios aplinkybės sudaro, po žmogaus susvetimėjimo, praranda ryšį, o net ~~keičia~~ paprastą mūsų būdą. ~~Susvetimėjimas dažnai lydi ir~~ ~~Susvetimėjimas~~ ~~pasaulio~~ žmogaus susvetimėjimas pasireiškia dėl to, po gyvenimo įvykių daug greičiau tampa, visi visur slauka ir yra uždariusi tik savo ratelais. Tai

pulkui parodė Marcelijs Martinaitis eilėraštyje
 „Kukutis važiuoja pilnais traukibus“. Antrius
 parodė, kaip sėjįngi yra žmogės pilnais
 traukibus. Niekas nekvepia dūmsto į tai,
 kaip jis atrodė, uolius vėina, ~~kaip jis buvo~~
~~pūšnelis~~ ^{kas yra} ~~likim~~ ^{uolius} ~~uolius~~ ^{pūšnelis},
~~Niekas su sėjįngi~~ ^{kaip} ~~Niekas tarpusavy~~ ^{uolius} ~~uolius~~
~~šis paroda~~ ^{kaip} ~~pat~~ ^{pat} ~~pasaulio~~ ^{uolius} ~~uolius~~ ^{presija}
 pūšnelis žmogų galinti apie save, ne lūke,
 kas veda prie visos žmogijos susvetimėjimo.
 Žmogų ryšius gyvena taip pat skirtingos
 vertybės sistemos bei visuomenės reikšmės
 ir prispėda. Tai pulkui atsiskleidžia
 kaisanto kūrinys „Dėdės ir dėdėms“.
~~Du~~ ^{rei} ~~Paragūdiniai~~ ^{veikėjai} ~~Mylėtojai~~ ^{uolius} ~~uolius~~ ^{uolius}
 Severijus yra įsimylėjęs ~~ir nori būti~~ ^{uolius}
 bendras, ~~atiti~~ ^{tačiau} Severijus išsiklūpina
 už turtingesnio vyro – Rapolo Geišės. ~~Visuomenės~~
~~uolius~~ ^{uolius} ~~uolius~~ ^{uolius} ~~uolius~~ ^{uolius}
 Mylėtojai sužlungę, jėgiai nuolatini būdai.

ir slausam, parādot savu mūmyletību.....
 Visuomenės kūlėsčiai ir materiālinis vertybių.....
 išaukštėjimas vis daris rūpū vedas prie.....
 žmonių susvetimėjimo / nusivylimą ir bejėgumą.....
~~Tačiau šiuo metu dūbiuosi vis dėl~~.....
 Vis dėl to b. b. labiau siejamos žmonių.....
 susvetimėjimo ^{ekstremizmas} ~~ekstremizmas~~ situacijomis -.....
 sukuriamai veda prie pykčio, nepasitikėjimo.....
 nusivylimą ir bejėgumą, kas atveda bendruomenę.....
 Toliau situaciją pristatė Belys. Svarbiausia.....
 būna ne tik mums, o ir kitiems. Pirmą.....
 mislą... Jaučiamės savo patirtį.....
 bei šitokią koncentraciją stengiamės.....
 Parodi, kaip linkimės būti kalbinti ir.....
 kaip tai įtakoja mūsų tarpusavyje.....
 Žmonės negali su patikėti kitais, kadangi.....
 daugelis tapdus idėjų visur norint išgelbėti.....
 save, o... mdatinis elgis ir monergis.....
 atindas į prievartą, empatiją. Mūsų laisvėje.....
 taps laisvės, mesime dalykai, tad žmonės

Suklū... dūnėsi jėmėti vėlojėmą. Šis būrimas
 atskleidė, kaip kaip priepaėda ir kėbulėmė...
~~stiprė~~ pūvėrė. Šūnės susvetimėti – pūlėti,
 vargė, skausmė ir mūlėmė. Kėlėdė...
 šūnėi sulūkti... tūlė bendrystėi rūšė...
 Pasaulis tūi nemėmėmė esybėi, kūrė...
 kėdėmė, kėdė mūšė, gėpėmė. Nors...
 dūgėmė pėselėmė, kėdėmė, pėlė ^{įvyktė} ~~stiprė~~ tūlėmė situacėjė,
 kūrė ~~pėlė~~ vėrs mūs susvetimėti, kėlė pūlėti, ir...
 mūšėmė, tūi sūvėbū kėlėmė sūvėbū...
 ir kūrė vė bendrystėi, kėdėmė kūrė mūs...
 esmė sulūkti!

2 tema

Tautosakos motyvai lietuvių literatūroje. Svarstykite remdamiesi vienu kūrinio, pasirinktu iš literatūros sąrašo, ir kitu laisvai pasirinktu lietuvių literatūros kūrinio.

Przykład 2.

..... Tautosakos motyvus lietuvių literatūroje
 literatūroje yra toliau matomas.....
 Rašytojas stengiasi ~~pasakyti~~ parašyti.....
~~ta~~ papročių bei gyvenimo žmonių.....
 Tautosaka tai priešadina liudisli.....
 pasakiai, pasakos, dainos.....
 Antanas Baranavskas ~~poemoje~~ ^{kūrinyje}.....
 „Angliškų šilėlis“ parodo senąją mūsų.....
 galia, gražę bei didybę. Perteklia.....
 papročių ir liudisli mūsų įsigiliati.....
 j. š. būtinyje. Tai gausus tautosakos.....
 elementas. Autorius vairduoja mūsų.....
 tarsi gyva būtybę artimą žmogui.....
 žantra čia suvokiama taip, kaip ją.....
 smaka lietuvių liaudies žmonių.....
 paslaptinę, žentą ir pilną gyvenimą.....
~~Poemoje~~ ^{Kūrinyje} giedoti liudis dainoms būdingas.....
 ritmas, mažybiniui žodžiai, vairdingi.....

...palyginimai... Miškas... tampa... tautos... stiprybės...
 ...simboliu... Rašytojas... taip... pat... perstaukia...
 ...senųjų... lietuvių... gyvenimo būdą... jų...
 ...paprastus... ir... artima... supri... su... gamta...
 ...Tautosaka... kūrinys... padeda... išsaugoti... tautine...
 ...sąsmonę... ir... primena... skaitytojui... gintosios...
 ...žemės... vertę...

...Tautosakos motyva... galima rasti... ir...
 ...Žemaitės... kūrinys... „Martis“... Nors... šis...
 ...kūrinys... vaizduoja... realistinis... kaimo... gyvenimą...
 ...joje... atspindi... liaudiškas... patirtis... ir...
 ...žmogų... šeima... ir... moralę... Pasirūpinę...
 ...kalba... artima... šnekamajai... liaudies... kalbai...
 ...gausu... patarlių... ir... prieštadių... bei... liaudiškų...
 ...pabrėžimų... Tokia... kalba... suteikia... kūrinii...
 ...tikrumo... ir... leidžia... geriau... atskleisti...
 ...valstiečių... gyvenimą... Be... to... kūrinys...
 ...parodė... tradicinius... kaimo... papročius...
 ...darbai... ir... žmonių... santykių... perdavimą...
 ...iš... kartos... į... kartą... Tautosaka... čia... tampa...

...būdu... parādīti... ne... tik... lietišķas... izmīstis,
bet... is... sunķu... izmācījis... tik... 19

~~Tautasakas... maty... matomas...~~
~~lūgums... Būvēti... Jauktā... Vēl... kas...~~
~~Mācīšanās... suš... apie... pap... kas...~~
~~kaip... sver... atrod...~~

Tautasakas... maty... matomas... pirmās...
lietuvīšu... knygėlėje... Mokyto... Mokyto...
„Katekizmas“... Ši... knygėlė... paroda...
mums... kaip... lietuviai... mokinosi... maldy...
bet... ne... tik... Šioje... knygėlėje... yra... pui...
elementarus... latyniškas... maldas... lietuvīšas...
maldas... giesmės... abėcėlė... Ši... knygėlė...
paroda... mums... lietišķas... tīr... mokslo...
kaip... mokinosi... is... m... d...
~~Šis... lietuvis... suš... apie... juos...~~
Ši... knygėlė... padēja... išsargoti... lietuvīš...
kalbā...

Tautasakas... motyvai... lietuvīš...
literatūrā... padēda... išsargoti... tautin...

...kultūra...kalba...ir...tradicija...jie...
...autentika...kūrinio...santuma...emocionalus...
...bei...padeda...gėran...suprasti...lietuvių...
...tautas...parama...jūta...

Poziom rozszerzony

Tematy wypracowań zamieszczone w arkuszu służyły weryfikacji umiejętności tworzenia rozbudowanej wypowiedzi argumentacyjnej w języku litewskim (co najmniej 350 słów). Sprawdzały również zdolność analizy, interpretacji i porównywania tekstów literackich oraz interpretacji tekstu nieliterackiego z wykorzystaniem wiedzy o literaturze i kulturze litewskiej. Ocenie podlegały umiejętność formułowania stanowiska, budowania spójnej argumentacji, trafnego doboru utworów literackich i kontekstów oraz poprawność językowa i kompozycyjna wypowiedzi.

Pierwszy temat wymagał przeprowadzenia analizy porównawczej dwóch wierszy poświęconych wyrażaniu tożsamości narodowej w liryce litewskiej. Zadaniem zdających było zinterpretowanie obu utworów oraz porównanie sposobów ukazania motywu tożsamości narodowej, z uwzględnieniem ich problematyki, kreacji podmiotu lirycznego, środków artystycznych oraz ich wpływu na znaczenie tekstów. Realizacja tematu wymagała sformułowania spójnej argumentacji wynikającej z interpretacji obu wierszy.

Drugi temat polegał na przygotowaniu wypowiedzi argumentacyjnej dotyczącej wpływu wojny na los człowieka i narodu. Punktem wyjścia była zamieszczona w arkuszu egzaminacyjnym analiza fragmentu artykułu Algiego Kalėdy oraz wybrane teksty literatury litewskiej. Poprawna realizacja zadania wymagała zrozumienia treści tekstu nieliterackiego, wykorzystania zawartych w nim zagadnień jako punktu wyjścia do rozważań oraz zbudowania argumentacji odwołującej się do odpowiednio dobranych utworów literackich i właściwych kontekstów kulturowych lub historycznoliterackich.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych wypracowaniem na poziomie rozszerzonym

Ocenie podlegało spełnienie formalnych warunków polecenia, obejmujące zgodność pracy z wybranym tematem oraz zachowanie wymaganej formy i wymaganej objętości wypowiedzi. Kryterium to zostało spełnione przez 100% zdających.

W kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, obejmującym trafność interpretacji, poprawność rzeczową, jakość argumentacji oraz funkcjonalne wykorzystanie tekstów literackich i kontekstów, zdający uzyskali średnio 82% możliwych do zdobycia punktów.

Kryterium *Kompozycja wypowiedzi*, obejmujące strukturę, spójność i styl wypowiedzi, sprawdzało umiejętność logicznego uporządkowania treści, budowania spójnego wyводу oraz właściwej organizacji tekstu. W tym obszarze zdający osiągnęli najwyższy poziom wykonania spośród wszystkich ocenianych kryteriów.

W kryterium *Język wypowiedzi* oceniano zakres i poprawność zastosowanych środków językowych oraz poprawność ortograficzną. Najwięcej trudności sprawiła zdającym poprawność ortograficzna – średni poziom wykonania tego elementu wyniósł 21%. Odrębnemu ocenianiu podlegała również interpunkcja, w której zdający uzyskali średnio 67% możliwych do zdobycia punktów.

Temat 1.

Tautinės tapatybės išraiškos lietuvių lyrikoje. Svarstykite interpretuodami ir lygindami pateiktus eilėraščius.

Temat 2.

Karo įtaka žmogaus ir tautos likimui. Svarstykite remdamiesi Algio Kalėdos straipsnio ištrauka ir pasirinktais lietuvių literatūros tekstais.

Najczęściej wybieranym przez zdających do realizacji był temat drugi. Poniżej przedstawiono przykładową realizację tego tematu (przykład 3.).

Przykład 3.

Vienu žiauriausių ir skaudžiausių žmogaus
 maitinimo priemonių yra karo patyrimas. Šis
 įvykis palieja gily pėsčios žmogaus gyvenime,
 bet ir atsispindi tautos liume. Karas – liūdnas
 žmogaus ir šalies kosmosas.

Algis Kaleda straipsnio ištraukoje „Dienų
 miškas be dienų“ aprašo kaip karas patyrimas
 atsispindi baltų žmogaus literatūroje. Baltų
 žmogus – kalimas šio stutthofo mirties stovyklėje.
 Algis Kaleda parodo mums kokią pėsčios žmogaus
 gyvenime palieja šis žiaurus įvykis. Kaledai nesupranta
 ma yra kaip toliose žiauriuose sąlygose žmonės moki
 jautis, saipytis ar pamiršti. Tai parodo, jog tai
 buvo būdas išlikti nepatizusiam toliose sunkioje
 situacijoje. Karas žmogaus ir tautos liume turi
 labai didelę įtaką. Žmogaus psichika yra
 palaužiama, o tai tiesiog suvaidinama. Taip pat
 tauta tai yra maitinama, nes karas musina

su šaimi daug aulų, kurio mis yra paprasti žmonės.

Balis Suoogs menuarinis kūrinys „Dienų miškas“ atskleidžia antrojo pasaulinio karo žiaunumą. Autorius pasakoja apie gyvenimą koncentracijos stovykloje, kur žmogus praranda laisvę, sąmonę ir net viltį. Tačiau net toliomis sąlygomis žmonės stengiasi išsaugoti žmogiškumą. Suoogs ironiškai ir juokingai parodo, kad dvasinė stiprybė gali padėti išgyventi net baisiausias aplinkybes. Kartu kūrinyje atskleidžiama ir tautos tragedija – karas naikina žmones fiziškai bei dvasiškai, o tautos dėtis tampa neaiški.

Jono Bilūno kūrinyje „liūdina pasaka“ vaizduojamas 1863 metų sukilimo kailotarpis. Pagrindiniai veikėjai Juozapota ir Petras patiria skaudžias karo pasekmes. Petras išnyksta kovoti ~~o~~ už tėvynės laisvę, tačiau jau nebeįgyja pas savo mummyletinę. Jis žūsta karoje už tėvynę.

laisvę. Jis numylėtinei juosapata palūžta ir peranda.
protą. Šis kūrinys parodo, kad karas naikina
žmogų ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai. Taip pat
atskleidžia tautos siekius kovoti už laisvę, net jei
tenka daug aukoti.¹⁰

Karas ir olupaija stipriai paveikia žmogaus bei
tautos likimą. Jie odiesia kanių, netelutis, suardo
žmonių gyvenimus ir padidina gily. ped.salg. istoriję.
Dalis Gynbeniciūtės kūrinys „~~Lietuv~~“ „Lietuviai prie
kaptėn, juos“ vadinuojamas tremtinių gyvenimas
Sibire. Autorė pasakoja apie žmones, kurie buvo
prievarata išveikti iš Lietuvos ir turėjo gyventi
nežmoniškomis sąlygomis. Tremtiniai kentė badą, šaltį,
ligas, sunkų darbą. Daugelis jų mirė, nes neturėjo
galimybių išgyventi. Tačiau net toliam sąlygomis
žmonės bandė neprarasti žmogistumo ir meilės
tėvynei. Šis kūrinys atskleidžia, kaip olupaija ir
smurtas naikina žmogaus gyvenimą, bet kartu
parodo tautos stiprybę ir norą išlikti.¹¹
Taigi karas ir olupaijos lemia tiek žmogaus,

tiek tautos likimą. Jie atneša daug kančių,
 tačiau kartu parodo žmonių stiprybę ir meilę
 savo tautai. Lietuvių literatūra primena, kad net
 sunkiausi išbandymai nepali visiškai
 sunaikinti žmogaus dvasios ir tautinės tapatybės...

W analizowanym wypracowaniu zdający poprawnie odniósł się do artykułu Algisa Kalėdy i wykorzystał odpowiednio dobrane konteksty literackie. Przedstawił ironię jako sposób radzenia sobie z trudnymi doświadczeniami, a następnie zestawiał ją z obrazem losów jednostki oraz świadectwami doświadczeń wojennych i represji. Dzięki temu ukazał wpływ wojny na los człowieka i narodu z kilku perspektyw.

Wypracowanie ma przejrzystą kompozycję, a argumentacja jest logiczna i poparta przykładami. Zdający właściwie odczytał główne założenia tekstu krytycznego i powiązał je z kontekstami historycznoliterackimi. W kryterium kompetencji literackich i kulturowych uzyskał wysoką liczbę punktów.

Język kaszubski. Poziom rozszerzony

Opis arkusza egzaminu maturalnego

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wypracowanie			
Wymagania podstawy programowej			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa regionalnego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa regionalnego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury kaszubskiej; 3) rozumie kontekst kulturowy poznawanych utworów literackich. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje podstawowe motywy i toposy [...]. 2. Pisanie. Zdający: 4) tworzy tekst własny, stosując adekwatną do tematu formę wypowiedzi.	78
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) rozpoznaje [...] gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy; 2) rozpoznaje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu i określa ich funkcje; 3) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego; 4) rozpoznaje podstawowe motywy i toposy [...] oraz ich funkcje w utworze; 5) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 6) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...], biograficzny [...]; 7) dostrzega obecne w utworach literackich [...] wartości regionalne, narodowe i uniwersalne.	55

	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka [...], interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej (poziom rozszerzony); 2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (poziom rozszerzony); 5) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje zawarte w tekście; 2) tworzy tekst własny, stosując adekwatną do tematu formę wypowiedzi; 2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (poziom rozszerzony); 5) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	51
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (poziom rozszerzony).	59
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 1) posługuje się literacką odmianą języka w piśmie [...]; 6) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...].	65
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	1. Gramatyka. Zdający: 3) stosuje w tekście zasady ortografii i interpunkcji. 3. Komunikacja językowa i kultura języka. 1) posługuje się literacką odmianą języka w piśmie [...]; 6) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...].	12
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	1. Gramatyka. Zdający: 1) stosuje w tekście zasady ortografii i interpunkcji.	4

Poprawność interpunkcyjna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	1. Gramatyka. Zdający: 1) stosuje w tekście zasady ortografii i interpunkcji.	48
---------------------------	--	--	----

Komentarz

W 2026 r. do egzaminu maturalnego z języka kaszubskiego jako języka regionalnego, odbywającego się według Formuły 2023 przystąpiło 23 zdających.

W roku szkolnym 2025/2026 do egzaminu na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie do egzaminu przystąpił 1 zdający. Dane dotyczą zdających we wszystkich okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Zadaniem zdających było napisanie wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać maksymalnie 35 punktów.

Osiemnaścioro zdających wybrało temat 1. (analiza porównawcza wierszy związanych z refleksjami na temat młodości), cztery osoby wybrały temat 2. (wypowiedź argumentacyjna – Motyw Skry Ormuzdowej i jego funkcjonowanie w kulturze kaszubskiej), jedna osoba nie podjęła próby wykonania zadania.

Analiza jakościowa zadań

Zadaniem zdających było wykazanie się umiejętnościami wskazanymi w opisanych niżej ogólnych wymaganiach podstawy programowej.

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Poziom wykonania zadania (średnia ze wszystkich prac) – 78 %.

Dziewiętnastu pracom przyznano 1 punkt w kryterium SFWP, czyli prace zawierały odwołania do dwóch tekstów literackich (temat 1.) lub załączonego tekstu oraz innego tekstu literackiego (temat 2.), przynajmniej częściowo (w co najmniej jednym fragmencie) dotyczyły problemu wskazanego w poleceniu oraz przynajmniej częściowo były wypowiedzią argumentacyjną.

W czterech przypadkach nie został przyznany punkt w tym kryterium z następujących przyczyn:

- jeden arkusz z brakiem próby podjęcia realizacji tematu;
- trzy wypracowania nie zostały zapisane w języku kaszubskim, co wskazano do realizacji w informacji przed tematem. Zdający mieszała też język kaszubski z językiem polskim.

Poniżej przykład takiej pracy (przykład 1.).

Przykład 1.

WYPRAWOWANIE

na temat nr

1

..y. Młodosc... widzónô... òczama... pòltów...
 ..dox... trój... ~~stom~~... dozwóné... zagadnienie...
 ..la... może... być... rozpatrzane... na... wiele... trywializacji...
 Młodosc... to... być... może... głupie... rzeczy... dla...
 ..młodego... człowieka... ~~Do~~... jeden... z... najlepszych...
 ..w... jego... życiu... Jest... to... okres... z...
 ..okresy... mentów... oraz... nie... przyjemnych...
 ..momentów... która... doświadczona... przez...
 ..podjęte... decyzje...
 ..Szczególnie... to... młodosc... widzónô... przez...
 ..póltów... może... być... ciemniejsza... miłoścy...
 ..Była... dlatego... że... dzieci... nie... mieli...
 ..chcieli... być... pisar... ~~nowe~~... nowe... to...

2. Kompetencje literackie i kulturowe (maksymalnie 16 punktów)

Poziom wykonania zadania (średnia ze wszystkich prac) – 55 %.

a) wykorzystanie znajomości tekstów z literatury kaszubskiej

Temat 1., dotyczący interpretacji porównawczej dwóch tekstów lirycznych, wydawał się zdającym łatwiejszy do napisania i jego wybór zadeklarowało aż 18 osób. Trzy prace zostały sklasyfikowane na 0 punktów, pięć prac ułożyło się w przedziale do 50 %, a dziesięć osiągnęło punktację powyżej 50 %. W większości prac oba utwory zostały porównane w pełni funkcjonalnie.

Czterech zdających wybrało temat 2. i podjęło się napisania wypowiedzi argumentacyjnej. Temat ten w zasadzie nie przysporzył kłopotów, ale sformułowany problemowo temat 1. wydał się zdającym bardziej atrakcyjnym. Wszyscy piszący pracę na temat 2. uzyskali wyniki powyżej 25 punktów za całość realizacji i wykazali się dobrą znajomością tekstów z literatury kaszubskiej.

W przedstawionym niżej fragmencie pracy (przykład 2.) zdający powołuje się na przykłady wykorzystywania motywu Skry Ormuzdowej w kulturze i literaturze kaszubskiej.

Przykład 2.

WYPRACOWANIE

na temat nr

2.

Mōtīm ōmūrdam skri.....
 Je šd pāmd stābt, šd crasm.....
 ūkrasmā sã oklāri, šēē i pāgāstē
 Remisa, sktudinām abā nōstāpniš
 pāsklēmīš karsibredē pāšvērš.....
 i vrtāstam. Mōim bē nes, iē.....
 ar mīm sã oklāš križmāstā.....
 karsibredē šlāda, sens jāk švāstē.
 Nōm švāstē, mē blāz ze karsib,
 le jār ze jāmāš gartēm Pāmāskā,
 jāk na pāktāš ze kōcēvāš, vīdā,
 sã jākā te špāstē skri nūcānē
 šē ōmūrdā ar nūcānē stānē kāmē

b) funkcjonalne wykorzystanie kontekstów

Wśród analizowanych prac są takie, w których zdający wykazali się szerokim wachlarzem odniesień do różnych kontekstów. Poniżej fragment pracy (przykład 3.), w której zdający odwołuje się nie tylko do utworów, ale też do historii wydarzenia, jakim jest coroczne wręczanie Skry Ormuzdowej wyróżnionym działaczom kaszubskim. To przykład funkcjonalnego wykorzystania kontekstu kulturowego, który pogłębia i rozwija rozważany problem.

Przykład 3.

[illegible]

W kilku pracach zdający udowodnili, że ich wiedza znacznie wykracza poza ogólnie przyjęte ramy. W kontekście pojawiły się odwołania do literatury polskiej i zagranicznej, wybrane przez zdających w sposób celowy, przydatne do pogłębionego odczytania sensów utworu literackiego. Poniżej fragment takiej pracy (przykład 4.).

Przykład 4.

WYPRACOWANIE

na temat nr

1

..... Kòzdi cãowiek... pnezinô młodosc. Je to pò.....
..pròndze czas... chłtèren... nastàpije pò... latach... dręcynnych..
..òb czas... dorostaniô cãowiek... mieni sã... z... wielorakòscą.....
..junernotów... chłtèrne... sã... apartny... òd... tédh... pnezawòncé..
..òb czas... bésa... dzéckã... czé... staroscé... Młodosc... kòjané..
..sã... z... buntã... pierwszą... miłotą... rozterkama... cãzeczima..
..wébòrnima... ale... pnedé... wszétim z... czasã... chłtèren... òmiony..
..je... kréjannotã... niepènnosã... w... lèterature... kaszëbsczé...
..pòcécé... zdòkajã... sã... ùkazénac... młodosc... jakno... czas...
..niezpòkójny... chłtèrnégò... pnezimanié... pnezòczinô... ò.....
..kùncu... zéczégò... chłtèren... czedès... nastàpi... Te mòtinè..
..kòjanéc... mòzna... z... mòbòrnima... nèstàpijacymã... u... lèterature..
..pòczé... lub... zagranicznij... -... „memento mori”... ò... è... „carpe diem”

Zdającym łatwiej było wykorzystać różne konteksty w temacie 2. niż w temacie 1. W analizie porównawczej przeszkodą do przywołania szerszych kontekstów było zbyt szybkie przechodzenie do porównywanych utworów lirycznych i brak szerszego wstępu odnoszącego się do tematu. Poniżej fragment takiej pracy (przykład 5.).

Przykład 5.

WYPRACOWANIE

na temat nr

1

..... Młodoc je baro wšnym časã w žiym kãdégò
 .catorieka. Brawala òna sãtãtãwac é ~~mi~~ prãgãtãwac da.....
 .dorostãcë. Drãka niěj... mòzeme sã iucëc... nãgich wãtãcë;
 .òdpowiedzialnãcë... ale tãz ja... zãdolim... Tãgò časã... zãwãrãcë
 .chãdžec da sãkãtë... robãtã... pãmãwac... wiele lãdaj... è... dãwãwac
 .mãtãtë. Ten tãmat je ukãzany w... wãelu wãerãtãch... Pãrã... ò...
 .niěj... na... prãžãtãd... Bãzera Ùgãwãkã w... ùtãwãrã... „Rãpãtã... w...
 .sãlã... głãd... jãtãwãrã... è... Hãrãk... Hãwãt... w... wãerãcë... „Cãr...
 .Pãrãwãdãwãrã... Aãtãwãrã tãch dãkãwãrã... mójã... ~~ni~~ ^{pãtãtã} ~~ni~~ ⁿⁱ prãgãdë na
 .cãr... młãdãwãcë.....

..... Bãzera Ùgãwãkã... prãdã... wããtãwãrã... mójã... ò... tãm... zã...
 .młãdãwãcë... je... ~~wãlãwãcë~~ głãdne swãtã... è... zãd... młãdã... lãdne... sã...
 ..głãdne swãtã... è... zãdne... prãgãdã... Pãrã... tã... młãdãwãrã... je...

c) bogata argumentacja

W tegorocznych pracach można znaleźć przykłady bogatej argumentacji, w której zdający starają się, by była ona logiczna, wnikliwa i zróżnicowana. We fragmencie poniższej pracy (przykład 6.) zdający podchodzi do problemu w sposób rzeczowy, a jego analiza jest pogłębiona i poparta trafnymi przykładami.

Przykład 6.

Łepszé wërozumienié témë dŏ pñerzchizenié
 5. biografii A. Majkòwsczégò, chtëren sòm
 jãk Skra Òrmùzdowò. Nie blòs napisòt òn
 wòkòznieszé chëtò kaszëbszé, ale téz ~~chëtò~~
 chëtòt bënë lédzy. Bët pñednikã stowòrë
 Młodokaszëbów a téz aùtoritëtò Zrzeszeniã
~~Wòkòznieszé~~ ^{sim zit} dŏ regionu ò puygnat za soba
 jãmszich.
 Kò doch nie trzeba bëc mòldzim namienionym
 nergò, còbë mié pñedzeni cësk na kaszëbskã
 kulturã. Ò dzypdniwkò realizacjã n patriotycznym
 dziejanim òpòwiãdò donëszony wëjmk
 z czasnika „Pomerania”-teròrazny kaszëbsczi
 gazëtë. Aùtór òpisywòł iòstòwnoznã galã
 rozdaniò nòdgradë „Skra Òrmùzdowò”.
 Wëstròd nòdgradzonëch sò reprezentacjã
 kulturë ~~literatury~~ ^{literatury} ~~gazët~~ ^{historii},
 kùchniã, nòùkã, tãncë, kùnszt. Wszëtkã
 ne kategòrie majã ze soba, còs
 - kulturã i pamiãc przekazywonò pòst

W przypadku interpretacji porównawczej większość prac nie zawierała analizy utworów, a jest to jeden z ważnych elementów wypowiedzania się na temat utworów lirycznych i porównywania ich ze sobą (przykład 7.).

Przykład 7.

Piéršim pòtvièrdenim
 nòji tìze je fakt, że miodosc
 i tak cãdes pæminie. Gòdò ò
 tim ùtròr „Czas rozmizłaniô”
 Henrika Hénwelta. Henrik òpòwiãdô
 ò tim, że wżetkò, co mómie w
 miodosc: zdrowié, detczì i jìnzì
 jystòtné rěcě pæmijô, chùtkò gã
 kòncay. Nòwet narzè zěce minie,
 kòzdi z nas ùmre. Henrik
 w swòjim teksc dżi do tegò,
 że miodosc je leno do czasu,
 nie trwã liècenié.
 Drědlim pòtvièrdenim

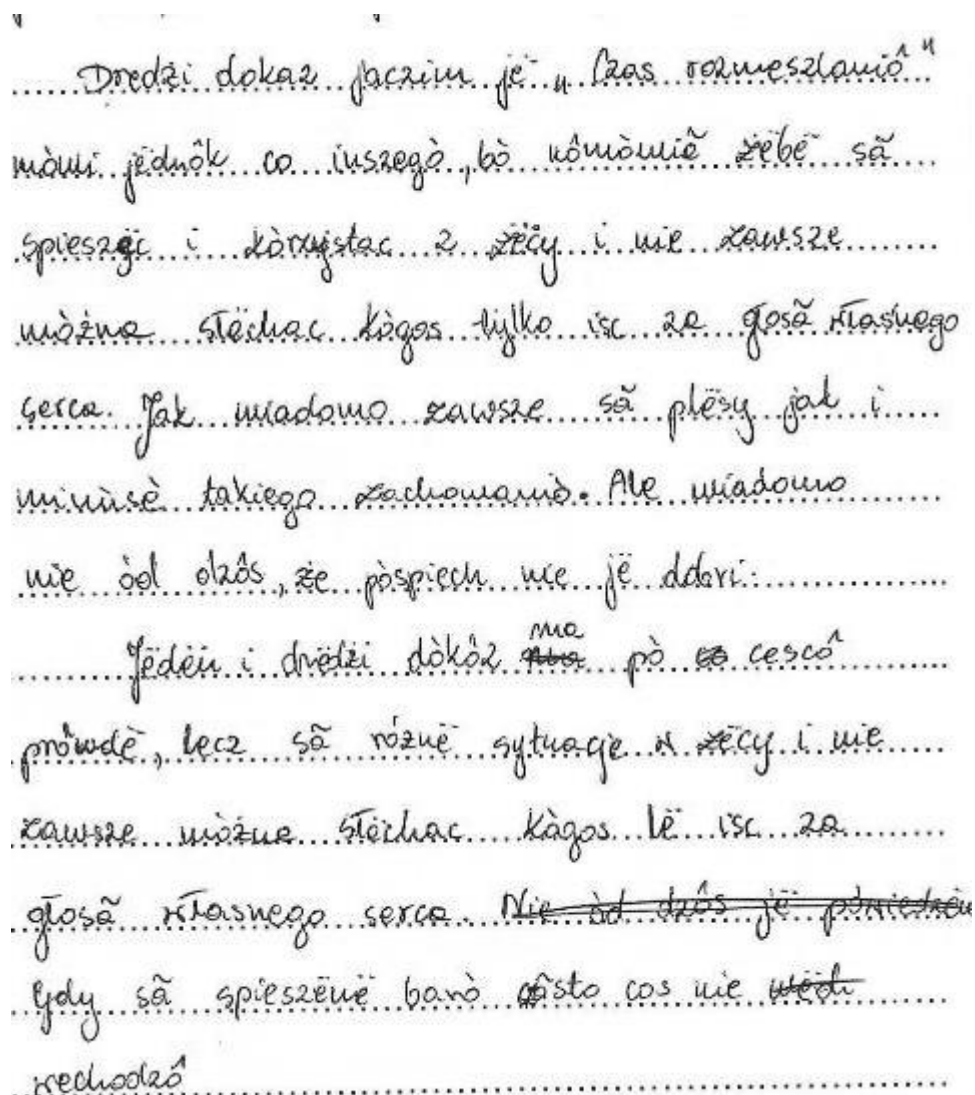
Wśród omawianych realizacji są jednak takie, w których piszący wykorzystują elementy analizy utworów do poparcia swojego stanowiska (przykład 8.).

Przykład 8.

Metodosc i je ułatnowosc
~~Metodosc~~ nierozłączano parłaczsi są
 X. Jaccims kura. Żenót lédzci czästo
 parónnyhóny je do swięcé, a jegò kùnc, peminào
 znaakiye ~~symòtomy~~ je zdmùchniäcy lub mēgasniäcy.
 znauka
~~Späso~~ swięcé w hiērcē „Gos rozmiszlamò”
 nekòzēstuje Kennik Kēhelt. Jegò ~~to~~ dokôz je
 Kritika lédzy, dūtēny mārā, ò wiecanosce,
 ē nadmiemo kōzēstaja z ūceh dozernosce.
 Wiēnta mō na celu pnebōczēc, że wōrtnotē, tacz
 jak xdroniē, mūdosc, czē dētczi nie są trwale
 zakōnieniony n cziōnieku, ale ūekaja z biegā lat.
 Tak tēz puentā ūtioni je los w podmiot
 kinyany mazinō, swiātā prōnda, swiēta
 jakno rzecz je baro primitiwno, hēstarczy
 letczi ~~prōnda~~ ^{dmuchniäcy} lēftu, bë ja zgasēc. Taczē
 samē ~~je~~ je tuñò pnestawiē, ma hòlā bōska,
 nicht ~~ni~~ mō radē i czej pnapisōny mdzē kùnc
 zēcō, tej chitkò òn nastapi, nie òstaniäjac na...

Były też prace z bardzo powierzchowną i mało dokładną argumentacją, opartą na uogólnieniach, bez wnikania w istotę rzeczy, czasami niepopartą przykładami (przykład 9.).

Przykład 9.

Drėdzi dokaz jaczim jė... Łas rozmieszani^u
 mōwi jednōk co iuszegō, bō kōmōmie sēbē sã
 spieszēc i kōrystac z zēcy i nie zawszē
 możnē stēchac kōgos tylko isc zē gōsã kōsnego
 serca. Jak wiadomo zawszē sã plēszy jak i
 minisē takiego zachowanio. Ale wiadomo
 nie ool okōs, zē pōspiech nie jē dōri:
 Jedn i drėdzi dokōz ^{mo} pō ~~co~~ cēsco^u
 prōwdē, lecz sã rōznē sytuacjē n. zēcy i nie
 zawszē możnē stēchac kōgos lē isc zē
 gōsã kōsnego serca. Nie ~~od dōs jē pōmieszcō~~
 ldy sã spieszēnē bōnō gōsto coś nie ~~uēd~~
 rēchodōs^u

Odnutowano także prace, w których zdający podejmowali próbę zbudowania argumentów poprzez dobieranie jedynie środków językowych typowych dla struktur argumentacyjnych, np. Pierwszym pōtwierdzeniem mōji tezē je fakt ...; Drėdżim pōtwierdzeniem mōji tezē pōkōzōny na pōczatkū mōji prōcē je fakt...

d) wiedza i umiejętności z zakresu nauki o literaturze

Ten obszar wymagań od lat jest bardzo słabym ogniwem w realizacjach tematów. Wiedza i umiejętności zdających z zakresu nauki o literaturze są albo nikłe, albo zdający uważają, że nie należy zajmować się tymi treściami w wypracowaniach z języka kaszubskiego. Zapewne przyczyną jest druga opcja, gdyż teoria literatury jest identyczna jak na języku polskim, a te umiejętności i wiedza przedmiotowa są na pewno wprowadzane przez nauczycieli polonistów.

Ten problem zarysowuje się w sposób szczególny w interpretacji porównawczej utworów lirycznych, w której zdający dokonują interpretacji wierszy bez odwoływania się do ich analizy treściowej i popierania wywodów terminami z zakresu nauki o literaturze.

W tegorocznych realizacjach tematów dominowała właśnie interpretacja porównawcza i większość realizacji została wykonana bez jakiegokolwiek omawiania np. środków artystycznych, a tylko niektórzy zdający stosowali cytaty na poparcie swoich wywodów.

Wypowiedzią potwierdzającą znajomość terminologii teoretycznoliterackiej, w której zdający właściwie i ze zrozumieniem stosuje pojęcia i terminy, może być poniższy fragment (przykład 10.).

Przykład 10.

Młodosc i je ułatnosć
~~Qlratnosć~~ nieroztaczano parłaczsi są...
 ..X. jacums kùhã. Żehòt lédzci czãsto...
 ..pàròrnynóny... je do swiécë, a jegò kùhã pñeminiãcy
 ..~~znakiu~~ ^{znakiu} je zdmùchniãcy lub nãgasniãcy.
 ..~~znauka~~ ^{znauka} swiécë w niécë „Gos rozmiszlaniò”
 ..nëkòkëstuje Kennik Këhelt. Jegò ~~to~~ dokòz je...
 ..Kritika lédzy... ùtërný maza ò wiecznosce...
 ..ë nadmiernò kòrëstaja z ùcedu dozernosce...
 ..Wiënta mò na celu pñebòczëc, że nòrtnotë, tacz
 ..jak xdrohë, młodosc, czë dëtczi nie są trnãle
 ..zakòneniony n. czòwniku, ale ùcekaja z biégã lat...
 ..Tak tãż pñentã ùtñòm je los, so podmiot...
 ..knygany mazinò swiãtã prãnda. Swiëta...
 ..jakno nacz je karo primikino, nëstarcz...
 ..letac ^{dmuchac} ~~dmuchac~~ lëftu, bë ja xgasëc. Taczë...

W innej realizacji (przykład 11.) zdający wykazuje się szeroką wiedzą i umiejętnością wykorzystania kontekstu, a także znajomością kultury – ze szczególnym naciskiem na literaturę:

Przykład 11.

..... Mòtiw Skrë Òrmùzdowi w lëteraturze kaszë-
bsczë wskôzëje òsobë, chtërné w całoscë pòswiãca-
ją sã dzejaniémù ma rzecz Kaszëb i kaszëbsczë mòwë.
Mówi òm ò lëdzach, chtërnë òdmòsxa w tim òrce
wiele sukcesów. Równak Skra Òrmùzdowô w kaszëbskich
dzejach to nie lëno òsoba, a téz sëtã i dobrô mòc;
wëstannik Òrmùzda i prorok chtëren dajë mòdzejã, że
Kaszëbizma nie zadżimie.
..... Wë Postanćã Òrmùzda, chtërnémù dół Òrmùzd
wiółgã misjã – wëbawic zãklãti zòmk i pòkéniesc pòrëx..
wòdã królewionrã – bët Remùs. Ta bôhater kaszëbsczë
epopei „żëcé i przigòdë Remùsa” pióra Aleksandra Hajkò-
wszégò. W ti pòwierce jednim z głównëch problémów

Przykładem niefunkcjonalnego wykorzystania utworów, bez zastosowania wiedzy z zakresu teorii literatury może być praca, w której zdający wyłącznie streszcza utwór lub wybrane jego wątki, nie wyciągając przy tym żadnego wniosku ani nie dokonując żadnej refleksji związanej z utworem (przykład 12.).

Przykład 13.

Mòtiw Skrë Òrmùzdowi w lëteraturze kaszëbskij wskôzëje òsobë, chtërné w całosci pòswiãcajã sã dzejaniémù na rzecz Kaszëb i kaszëbskij mowë. Mówi òm ò lëdzach, chtërnij òdnoszą w tim òrcu wiele sukcesów. Równak Skra Òrmùzdowó w kaszëbskich dzełach to nie leno òsoba, a téż sëtã i dobrô mïc; wëstannik Òrmùzda i prorok chtëren daje mòdzejã, że kaszëbizna nie zadżinie.

Wë Pòstaniã Òrmùzda, chtërnémù dół Òrmùzd wiółgã misjã – wëbawic zãklãti zòmki i puxenisc puxex wòdã królewionrã – bił Remis. To bohater kaszëbskij epopei „Żëcé i prazgòdë Remùsa” pióra Aleksandra Hajkò-wszëgò. W ti pówiesce jednim z głównich problémów.

b) poprawny i funkcjonalny podział wypowiedzi

W pracach z mniejszą liczbą punktów znajdują się usterki w zakresie podziału wypowiedzi, zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak też w zakresie podziału na akapity (przykład 14.).

Przykład 14.

mój taze pòkòzònej, a na
 pòczatk mój pròcè je fakt,
 żebe doceniać taze wòzòny
 momentè miodoxe. Dobrim
 pòkòzònej mòže béc ùtòr
 "Dazpòl w sobie gòd
 jistòwienò" Bòzènè Ùgòwscà.
 Bòzèna Ùgòwskò òpòwiada w
 swojim tekste ò tìm, że
~~serce miodògò còtòwka òcè~~
~~cygnie do doròtoscè Gòdò~~
~~je już nigdè mòže sà~~
~~wie zdawèc ta jedinò miodoxe,~~
~~ta wòlnosc òd cãzłazegò~~
~~żècà, ta redoxe, smiech~~
~~è szczescé. To je lenò~~
~~ròz, miodi jermè do~~
~~czasu pènnégò czasu. Gòdò tèz,~~
~~je miodi lèdze ni ^{mòže} ~~mòže~~~~
~~czasu hòwèet na mòdliwa,~~

W niektórych pracach daje się zauważyć „przeładowanie” treści w poszczególnych akapitach. Inne z kolei są bardzo oszczędne w słowa, wręcz schematyczne, mało wypełnione treścią (przykład 15.).

Przykład 15.

..... Młodość je wieloracim pòjãcym,....
Cej jedné mesła. ~~je~~ to chwila gòpote,
inni... ùwazają to za piãkny czas.
Gdzé młedhé lédhé sa ^{cekane światà} ~~ciekawsi~~ tej ~~tem~~.
Oni lubiã ~~zotabac~~ ~~niec~~, ale peńno téż
sa martwi i płaczą. Jak diera pòte je ^{widom} ~~widom~~.

W pracach z większą liczbą punktów podział wypowiedzi jest zwykle poprawny i funkcjonalny.

2) spójność wypowiedzi (kryterium 3b)

Poziom wykonania zadania (średnia ze wszystkich prac) – 59 %.

a) spójna wypowiedź

Prace ocenione na 20 i więcej punktów wykazują się spójnością wypowiedzi, tworzą logiczną i uporządkowaną całość. W przeważającej części są zorganizowane problemowo, nie pozostawiając wątpliwości w zrozumieniu całości.

Taki przykład zaprezentowano poniżej.

Przykład 16.

..Źródła kienja, inoŕa ma pnenijanie zięgo.....
 ..i skioniaja do uerpania gōrsama z chwile,.....
 ..chtēnō je ūlotnō, pnekōzinaja tēz ō marnoscē
 ..człowieka i jego Haftoscē.....
 ..Krējamnotā mūdoscē u spōsōb apartny.....
 ..pōdkreslō Bōżena ūgōnskō u niēncē „Rozpōl”.....
 ..u sobie głōd jistniewiō. Pōētka pisze, ze ten.....
 ..etap lēdzczēgō zēca spariōczony je z.....
 ..niecierplēnōtā, u ūtōrze starō sã dac pōradā
 ..ōdbiorcē. Pōdmiot liryczny sugerēje, bē zatnēmac
 ..sã u ~~codziennym~~ codziennim nēkanim, pñstanac
 ..chōc na pēzinkā, bē ōbaczēc co sã ~~dzije~~ ~~hōt~~
 ..~~hōt~~ ~~dzije~~. Nēkanie, narucanie u zēcym.....
 ..prādncscē. Gaczi sã z brakā nspōmniewiōn.....
 ..Tak tēz pōdmiot liryczny ~~opisuje~~ ~~opisuje~~ zazmaczinō.....
 ..ze chwilō mōże sã nie pōtōnēc, a bez ji.....
 ..chōc krōtczēgō ūtzcēnia kōnkretny mōmentē.....
 ..nie pōkrōca. Wiēnta ūkazuje mōtin Vanitatiny,
 ..chtēnēgō kadawim bēto nspōmniec ō ūlatnōscē
 ..xiēnōtā, kmdhōscē kōzalegō duiā ē ō kim bē

b) spójność wewnątrz zdań, między zdaniami i akapitami

Wśród ocenianych prac można znaleźć sporo przykładów zachowania spójności wypowiedzi zarówno wewnątrz zdań, jak również pomiędzy nimi czy też kolejnymi akapitami (przykład 17.)

Przykład 17.

..... Młodosc może być widzónô jak ~~am~~ czas, w
chtënnym człowiek góni za tim, co bądze, je
czekani sniatka i chce wszëtczégò doszëdząc
chùtkò. Jednak w zëcim nie chodzy leno ò to,
co bądze, a czasama przedôto ~~le~~ ~~so~~
stanóc i pòmészlec, docenic to, co sã mô terô.

Są jednak i takie prace, w których dochodzi do zaburzeń w spójności. Główne przyczyny takiego stanu to: zbyt daleko idące uogólnienia, skróty myślowe, nieistotne i zbędne dla pracy treści wplecione w tok rozumowania (przykład 18.).

Przykład 18.

..... Autor dowodu „Rozpół w sobie gód jistnienie”
opowiada ò mitosce w młodim wieku. Kòno
tez jë ò tim jak zachowujã sã młode
organizme kiedy dorastôjã. Czãsto zdarzã sã,
~~ze~~ młode nie przemysłã nczësnie przed zrodzeni
cëgòs cë to jë dobri pomysł, a pòtem zãtëjã
sroji dëczë. Tekst ten uczi jak pòdqinowac
dëczë... zëbë pòtem nie zãtëmac. Młodi szukajã
i chcã pòznawac sniat czasã ze flak prze co
nie xawszë nëchodzô na dobri. Lë sã tãż
zdarzeni, ~~gë~~ ~~ze~~ młode to na dobri bô
uczima sã na sroji sniatich błędach. Mitosc

3. stosowny styl wypowiedzi (kryterium 3c)

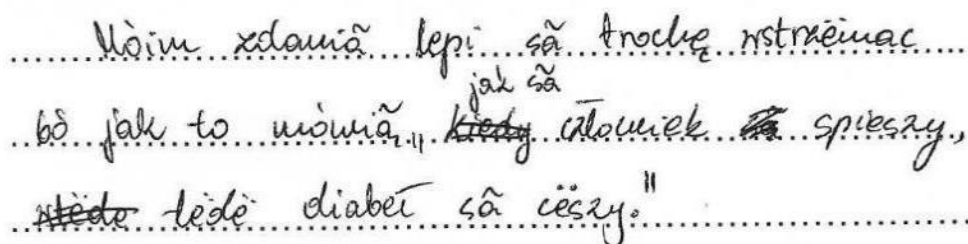
Poziom wykonania zadania (średnia ze wszystkich prac) – 65 %.

W przeważającej części omawianych prac styl wypowiedzi jest w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej. Większość zdających posługuje się w swoich pracach stylem jednorodnym.

W kilku realizacjach zanotowano sporadyczne przypadki wprowadzania do wypracowania języka potocznego i nieuzasadnione przechodzenie z jednej narracji w drugą.

Poniżej przykład takiej pracy.

Przykład 19.

4. Język wypowiedzi (maksymalnie 11 punktów)

1) zakres i poprawność środków językowych (kryterium 4a)

Poziom wykonania zadania (średnia ze wszystkich prac) – 12 %.

a) rodzaje zdań i leksyka

W kilku pracach występowała zróżnicowana składnia. Pojawiały się w nich różne struktury składniowe (np. zdania pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone, strona bierna, poprawne wprowadzanie cytatów, zdania wyrażające intencje piszącego) – przykład 20.

Przykład 20.

~~Pòdmòst~~ Pòdmòst liryczn¹⁰⁶e pòwòstje sã na
 sredniowiczn¹⁰⁶e mòtiw „cape daem”, co pò
 naszym òznòczò „chwił¹⁰⁶ej dzeń”.~~...~~
 Mawòdszy ~~...~~ ^{to} do tagò, be starac sã b¹⁰⁶ec
 òbecnym w zecù, bò drugò takò chwił¹⁰⁶a mòre
 sã nigd¹⁰⁶e nie pòwòrzec – ~~...~~ takò zòbosc¹³⁰i
 p¹⁴⁰tas testny (...). takò miòsc ta jedynò¹³⁷.

W analizowanych pracach znalazły się również takie, w których występują niemal wyłącznie zdania proste, nieskomplikowane słownictwo, często błędnie zapisane (przykład 21.).

Przykład 21.

.....Młodość...je...baro...ważnym...motywem...w.....
literaturze...Poeci...piszą...o...młodości...na.....
baro...wiele...sposobów...Piszą...o...tym...że...młodość....
to...je...dax...Młodzi...lędze...nipochwile...na...ni...môją...
...czasu...na...wiele...rzeczy...na...pizemiach...mieszanie...

Ogólnie jednak należy stwierdzić, że zakres używanych środków językowych przez zdających maleje, a ich poprawność też pozostawia wiele do życzenia. Niektórzy zdający wykazują się dobrą znajomością leksyki. Unikają nieuzasadnionych powtórzeń wyrazów i zwrotów, stosują synonimy, frazeologizmy. Do zapisu wyводу myślowego używają precyzyjnego słownictwa i terminologii (przykład 22.).

Przykład 22.

.....Wolba...głównym...młodzie...młodzień
Skie" głównym w literaturze
.....obrotów...wzrost...struktury
.....wzrost...leżący...zainteresowań...ze
.....pisarzy...Pismen...Redakcji...głównie
.....de...fajm...bł...leżący...zainteresowań...
.....nasze...obrotów...bez...symbolizacji
.....dramat...głównie...młodzie...wzrost...
.....Dol...tę...czasu...kapitału...Pismen
.....wzrost...kierunek...młodzie...wzrost...
.....młodzie...Skie",...wzrost...
.....młodzie...wzrost...młodzie...wzrost...
.....młodzie...wzrost...młodzie...wzrost...
.....w...głównym...struktury...

b) użycie odpowiednich środków językowych

W wielu wypowiedziach zdających zostały użyte odpowiednie środki językowe, np. odpowiednio dobrane wskaźniki zespolenia tekstu czy też struktury metatekstowe, tj. odpowiednio sformułowany wstęp, zakończenie, jak również komentarze autora dotyczące procesu pisania czy uzasadniania pewnych decyzji.

Nie mniej ważne w budowaniu jasnego przekazu są leksykalne wykładniki spójności. Poza pracami ocenionymi na mniejszą bądź zerową liczbę punktów w pozostałych jest widoczna troska o dobór odpowiednich spójników, zaimków, stosowanie synonimów, ale też wyrażeń metatekstowych, co wspiera znacząco i ułatwia śledzenie toku rozumowania autora.

W wielu pracach zdający stosują poprawną łączliwość wyrazów, zadowalający jest zakres środków językowych, składnia i leksyka stosowne i odpowiednio dobrane do realizacji tematu.

Jednak nie było prac ocenionych w tym kryterium na maksymalną liczbę 7 punktów. Najwyższy wynik zamknął się w obrębie 5 punktów.

2) poprawność ortograficzna (kryterium 4b)

Poziom wykonania zadania (średnia ze wszystkich prac) – 4%.

Wśród sprawdzanych prac nie stwierdzono ani jednej bezbłędnej realizacji. Najmniejsza liczba błędów ortograficznych to 9, a największa – 239. Tylko jedna praca otrzymała w tym kryterium punkty. Była to praca z 9 błędami ortograficznymi, którą oceniono na 2 punkty (przykład 23.).

Przykład 23.

malenk ^{lōteri} ~~lōteri~~ ò rōradna
~~kaszēbske~~ kultura. Proiemno całēmū
~~smātkōnēmū~~ ztu pōwtōnie
 mōldzi kaszēbscū òdziń. Leno
 cze nie zabrak^{ne} ~~nie~~ lēdchōm niarē?
 Skra òrmūzdowō fūksnérēje
 „kaszēbscū kulturze jakno metafōnizny
 òbrōz waleri ò rodno, zerniō, nie
 znōzōjce na proiemnotē.

W lēteraturze Skra, òrmūzdowō
 je opawtńō jednōstka, chtērna swojīm
 dziejanim ^{nie} ~~nie~~ ~~nie~~ ~~nie~~ cēsck.
 na jinszych lēdzy. Dobrze nemo mōtin
 nēznēsckōt. A. Maykōnski w pniēdōny ju
 pōmiesie „Zēcé i przigōdē Lemisa. Zniemōtō
 kaszēbscū”. Pierszo, takos personos bēt
 pōn Jōzef, chtēren w mōdēch
 latalch òrganizowōt grēpiē pōwtōniōw
 w kaszēbskich lasach. Muchōt
 pōmōdōt ò nim jakno opawtńym.

Miejsce dla
egzaminatora

Pozostałe prace przekroczyły granicę 19 błędów, od której nie uzyskuje się już punktów w tym kryterium. Przykład takiej pracy poniżej.

Przykład 24.

	Miejsce dla egzaminatora
..... Młodość pòetku je wiadno dobrowi czasma.	
..... Òmi dozëroja, na niã, jolubë to bëto môlepsi	0x2 o
..... czas ich żecé. Bono docëniãgã, stowé czasë i wszëtli	0x5
..... co z nimi zwiãzóny. Bòżëna ògòusłò w swòji	0x2
..... wiénseu òpowiadò ò przëmianò. Jak czas je wãziné,	0x2 j
..... jak wszëtżë dosciadacénia z òdréagòwujã.	0x4 j
..... na pòzmési żecé cztowielu. Wszëtli cãdës przëmnie	0x2 i
..... wiéć trãbë docenié swòji żecé. Trãba cészyc sã	0x3 j
..... z wszëtich emocij. jaszë mómë każolégò dniò.	0x3
..... Pòzmé i tak to wszëtli to sã wespółniwie na stowóci.	0x2
..... Jolubë cë bëto cãdës zle to tã sã zezmiesz	i 0x2
..... ò wszëtzim z młodosi przëpnimac i bôdã to	o
..... bawo fëjm wspòmmiënia.	

W czterech pracach nie oceniono poprawności ortograficznej. Trzy realizacje nie spełniały wymogów formalnych, tj. nie zawierały min. 350 słów, co skutkuje ocenianiem tylko kryterium 1. i 2. Trzy z prac zostały napisane w języku polskim, co również je dyskwalifikuje pod względem spełnienia formalnych warunków polecenia, zatem nie zostały poddane ocenie.

3) poprawność interpunkcyjna (kryterium 4c)

Poziom wykonania zadania (średnia ze wszystkich prac) – 48%.

Stosowanie znaków interpunkcyjnych w języku kaszubskim jest pochodną wiedzy zdobytej na lekcjach języka polskiego. W większości reguły interpunkcyjne stosowane w tym języku są tożsame z zasadami stosowanymi w języku polskim. W tegorocznych realizacjach zdarzały się prace ocenione na maksimum, tj. na 2 punkty, które można było uzyskać przy stanie nie więcej niż 4 usterek. Prac z dwupunktową klasyfikacją zanotowano 9, w tym jedna bezbłędna w tym kryterium.

Podsumowanie

Od zdających maturę z języka kaszubskiego w Formule 2023 wymagano w 2026 r. napisania wypracowania na jeden z dwóch tematów do wyboru. Za wykonanie tego zadania można było uzyskać 35 punktów (co stanowi 100%). Żaden ze zdających nie uzyskał maksymalnej liczby punktów za swoją realizację. Najwyższy wynik to 32 punkty, czyli 91,4%. Główną przyczyną utraty pozostałych punktów były w tym przypadku usterki w zakresie i poprawności środków językowych.

W kryterium 1. dotyczącym spełnienia formalnych warunków polecenia (poziom wykonania 78%) cztery prace oceniono na 0 punktów (praca napisana w języku polskim, niespełniająca ogólnych warunków; brak pracy; dwie prace nie spełniały warunków określonych w kategorii „1 pkt”; cztery prace uzyskały wymagany punkt w kryterium 1., ale oceniono w nich tylko kryteria 1. i 2. z powodu zbyt małej liczby słów. Zerowa punktacja w tym kryterium w dwóch przypadkach dotyczyła prac nadesłanych spoza etnicznego terenu Kaszub (z innych OKE). Przyczyną zerowej punktacji w tym kryterium było realizowanie tematu w języku polskim (co jest naruszeniem ogólnych zasad tego egzaminu), niepodjęcie próby napisania wypracowania oraz niestosowanie się do formalnych wymogów (zdający nie odwołuje się do co najmniej dwóch tekstów lub wypracowanie nie jest wypowiedzią argumentacyjną).

Osiemnaścioro zdających wybrało napisanie interpretacji porównawczej utworów lirycznych (temat 1.), a czworo zdających wybrało napisanie wypowiedzi argumentacyjnej (temat 2.). Nowa formuła konstruowania arkuszy maturalnych dopuszcza w temacie związanym z porównywaniem utworów lirycznych określanie problemu. Okazuje się to być dużym udogodnieniem dla zdających, którzy nie muszą brać na siebie odpowiedzialności za znalezienie elementów łączących oba utwory i w związku z tym chętniej wybierają ten rodzaj wypracowania do realizacji. Spośród prac punktowanych w każdym kryterium aż 15 (65,2%) było realizacją tematu 1. – wśród nich najwyższa liczba punktów to 26, a najniższa 6 punktów.

Znacznie mniejszym powodzeniem cieszył się temat 2. polegający na napisaniu wypowiedzi argumentacyjnej (cztery prace). Wśród tych realizacji punktacja przedstawiała się następująco: 32 punkty (najwyższy wynik tej sesji egzaminacyjnej), 29, 28 i 26 punktów. Wszystkie najwyższe punktacje tegorocznego egzaminu maturalnego z języka kaszubskiego zostały zatem osiągnięte przez zdających za realizację tematu 2.

W kryterium 2. (kompetencje literackie i kulturowe) poziom wykonania wyniósł 55%. Zdecydowanie lepiej radzili sobie z nim piszący na temat 2., osiągając 16 (dwie prace), 15 i 14 punktów. Piszącym na temat 1., tj. dokonującym interpretacji porównawczej utworów lirycznych, najwięcej problemów przysparzała analiza dzieł i wykorzystywanie wiedzy z zakresu nauki o literaturze w argumentowaniu. Kłopotliwym okazało się też wykorzystywanie kontekstów. Efektem tego były realizacje oparte na uogólnieniach, mało dokładne, niefunkcjonalnie wykorzystujące utwory literackie (np. streszczanie utworu, niewyciąganie wniosków, niedokonywanie refleksji, skupianie się na funkcji informacyjnej kontekstu, bez pogłębiania i rozwijania omawianego zagadnienia).

W kryterium 3a dotyczącym struktury wypowiedzi poziom wykonania wyniósł 51%. W pracach z wyższą liczbą punktów nie zanotowano wielu usterek. Zapis najczęściej był

poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), jak też w zakresie struktury akapitów i łączności między zdaniami. Elementy treściowe zostały zorganizowane problemowo, zwykle jeden z bloków części zasadniczej wypracowania dotyczył jednego aspektu tematu. Najczęściej czynnikiem organizującym dany blok był problem, a nie tekst literacki. Niestety takich prac nie było wiele. W części wypracowań zanotowano usterki związane z nieproporcjonalnymi czy niefunkcjonalnymi długościami poszczególnych bloków prac, zbyt krótkimi podsumowaniami bądź brakiem któregoś z tych bloków. Omówione wyżej uwagi dotyczyły oczywiście prac, w których minimalna liczba słów była nie mniejsza niż 350. W krótszych pracach kryterium struktury wypowiedzi nie było oceniane (cztery realizacje).

W kryterium 3b dotyczącym spójności wypowiedzi poziom wykonania wyniósł 59%. W większości prac nie zanotowano zaburzeń w spójności, tj. w logice czy uporządkowaniu na poziomie poszczególnych akapitów lub całej wypowiedzi. Kolejne akapity wynikały z poprzednich, pasowały logicznie do pozostałych części wypracowania. Najczęstsze uchybienia w obrębie tego kryterium to: skróty myślowe, jednoczesne rozwijanie więcej niż jednego wątku wypowiedzi, redagowanie wstępu, rozwinięcia lub zakończenia niepasujących logicznie do pozostałej części wypracowania.

Kryterium 3c dotyczące stylu wypowiedzi zostało zrealizowane na poziomie wykonania 65%. Większość prac napisano przy użyciu stylu adekwatnego do sytuacji komunikacyjnej, jaką jest egzamin maturalny. W większości prac nie zanotowano leksyki charakterystycznej dla stylu potocznego w odmianie mówionej. W niektórych pracach ewentualne usterki dotyczyły właśnie stosowania słownictwa, wyrażen i zwrotów zaczerpniętych z języka potocznego w odmianie mówionej.

Dość słaby wynik, bo zaledwie 12% poziomu wykonania, zanotowano w zakresie i poprawności środków językowych (kryterium 4a). Największe kłopoty z realizacją wymagań tego kryterium mieli zdający spoza terenu Kaszub i absolwenci szkół, w których nie zrealizowano kursu nauczania przedmiotu w toku nauczania. Jednak pozostali też nie wykazali się tu zadowalającymi umiejętnościami. Najczęstsze usterki były związane z ubóstwem leksykalnym (polonizmy, kolokwializmy), błędami fleksyjnymi i w obrębie frazeologizmów. W wielu realizacjach zastosowano najprostsze środki językowe. Sporo do życzenia pozostawiała też składnia. W wypracowaniach zabrakło różnych rodzajów wypowiedzi, często były to proste, krótkie, pojedyncze zdania, nieodróżniane pod względem emocjonalnym. Temu kryterium nauczyciele prowadzący zajęcia i przygotowujący przyszłych maturzystów powinni poświęcić zdecydowanie więcej czasu.

Najslabiej ze wszystkich kryteriów wypadło kryterium 4b (poprawność ortograficzna), bo zaledwie na poziomie wykonania 4%. Po raz trzeci zdający realizowali to zadanie wyłącznie w języku kaszubskim (kiedyś mieli możliwość wyboru między językiem polskim a kaszubskim i większość zwykle wybierała pisanie wypracowania po polsku). Skutkuje to zwiększoną liczbą błędów ortograficznych (kryterium 4b) i językowych (kryterium 4a) w porównaniu z wypracowaniami pisanymi w języku polskim w poprzednich latach. Tylko jedna osoba zdająca zmieściła się w limicie do 9 błędów ortograficznych i otrzymała 2 punkty (maksimum) w tym kryterium. To dowodzi, że ortografia kaszubska (nauczana głównie w szkole podstawowej) nie jest mocną stroną zdających. Poważne trudności sprawia ona zwłaszcza zdającym spoza etnicznego terenu Kaszub, gdzie maturzyści nie uczęszczali na zajęcia z języka kaszubskiego.

W kryterium 4c dotyczącym poprawności interpunkcyjnej poziom wykonania wyniósł 48 %. Dziewięcioro zdających uzyskało maksimum punktów, tj. 2 (w tym jedna osoba z realizacją bezbłędną w tym zakresie). Reguły interpunkcyjne w języku kaszubskim są w zasadzie tożsame ze stosowanymi w języku polskim, przestrzeganie ich bądź nie jest zatem pochodną działań innych nauczycieli (zwłaszcza polonistów).

Ogólnie należy stwierdzić, że zdecydowanie lepszy poziom reprezentują prace z gdańskiego ośrodka egzaminacyjnego (uczniowie zyskują wiedzę i umiejętności w większości podczas zajęć w szkole). W trudniejszej sytuacji są maturzyści spoza etnicznego terenu Kaszub, którzy są pozbawieni merytorycznej opieki nauczyciela przedmiotu – efekty ich prac nie są zatem trudne do przewidzenia. Na pięć nadesłanych prac w jednym przypadku osiągnięto niezły wynik (21 punktów); poza tym 9 punktów i trzykrotnie zerową punktację.

Wnioski i rekomendacje

1. Analiza wyników wskazuje, że zdający mają trudności przede wszystkim w zakresie zasobu leksykalnego języka ojczystego. Najniższe wyniki uzyskiwane są w zadaniach wymagających rozpoznawania i stosowania synonimów, antonimów oraz słownictwa charakterystycznego dla języka literackiego.
2. Trudność stanowi również rozpoznawanie różnych odmian języka, w tym odróżnianie dialektów od języka literackiego oraz rozpoznawanie neologizmów i innych typów słownictwa. Wskazuje to na potrzebę systematycznego rozwijania świadomości językowej i znajomości zróżnicowania języka ojczystego.
3. Znajomość tematyki podstawowych lektur z języka białoruskiego, ukraińskiego i litewskiego można ocenić jako zadowalającą. Zdający w większości poprawnie rozpoznają najważniejsze treści i zagadnienia związane z omawianymi utworami.
4. Rozumienie informacji jawnych i ukrytych w tekstach, a także określanie funkcji poszczególnych elementów tekstu publicystycznego i rozpoznawanie intencji autora, nie stanowi dla większości zdających istotnej trudności.
5. Trudności pojawiają się w zakresie rozpoznawania stylu i jego cech charakterystycznych. Zdający nie zawsze potrafią właściwie określić zastosowane środki stylistyczne oraz powiązać je z funkcją pełnioną w tekście.
6. Obszarem wymagającym dalszego doskonalenia jest wnioskowanie, analiza i synteza informacji. Zdający mają trudności z łączeniem informacji pochodzących z różnych fragmentów tekstu, formułowaniem samodzielnych wniosków oraz syntetycznym przedstawianiem najważniejszych treści.
7. Nadal problematyczne pozostaje rozpoznawanie gatunków literackich oraz typów liryki i wskazywanie ich cech charakterystycznych. Jednocześnie, w porównaniu z poprzednimi latami, zauważalna jest poprawa w zakresie rozpoznawania epok literackich i kontekstów historyczno-kulturowych, a także dostrzegania znaczenia poszczególnych lektur w kształtowaniu świadomości własnego dziedzictwa narodowego.
8. Trudność stanowi również rozpoznawanie i interpretowanie motywów oraz problemów obecnych w lekturach. Zdający nie zawsze potrafią właściwie połączyć motyw lub problem z konkretnym utworem oraz wykorzystać znajomość lektur do uzasadnienia własnych wniosków.
9. Wyniki wskazują, że mocniejszą stroną zdających jest odtwarzanie podstawowych informacji dotyczących lektur i rozumienie tekstu, natomiast większego wsparcia wymagają zadania o charakterze analitycznym, interpretacyjnym i problemowym.
10. Analiza wypracowań egzaminacyjnych wskazuje, że obszarem wymagającym szczególnej uwagi pozostaje poprawność językowa i zapisu oraz umiejętność precyzyjnego formułowania myśli. Trudności w zakresie posługiwania się bogatym i adekwatnym słownictwem wpływają na sposób rozwijania tematu, konstruowania argumentacji oraz pogłębiania interpretacji. Jednocześnie zdający na bardzo wysokim poziomie radzą sobie ze spełnieniem formalnych warunków polecenia, właściwym odczytaniem tematu oraz dostosowaniem formy wypowiedzi do wymagań zadania. Ograniczony zasób środków językowych może jednak utrudniać pełne wykorzystanie tych umiejętności i skonstruowanie spójnej, logicznej oraz pogłębionej wypowiedzi pisemnej.